

**MIEJSCOWE PLANY  
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO  
GMINY DUKLA**

**PROGNOZA  
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

Kraków, kwiecień 2004

MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA  
PRZESTRZENNEGO GMINY DUKLA

**PROGNOZA  
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**

**Autor:** mgr Jerzy Baścik  
*Biegły z listy Wojewody Małopolskiego  
w zakresie sporządzania ocen oddziaływania na środowisko  
nr 2/2000*

**Współpraca:** mgr Marek Czerwieniec

**Opracowanie komputerowe map:**

mgr Janusz Komenda

## Spis treści:

I.	WSTĘP	1
	1. Podstawa sporządzenia prognozy	1
	2. Przedmiot opracowania	1
	3. Metoda opracowania	2
	4. Wykorzystane materiały	2
II.	CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	3
	1. Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego	3
	2. Zasoby przyrodnicze, walory krajobrazowe i ich ochrona prawna	9
	3. Jakość środowiska i jego zagrożenia	15
III.	UWARUNKOWANIA FORMALNO-PRAWNE	18
	1. Uwarunkowania wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy	18
	2. Uwarunkowania wynikające ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dukła	19
IV.	OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU	22
V.	OKREŚLENIE POTENCJALNYCH SKUTKÓW I OCENA WPŁYWU PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE	34
	1. Aktualne i projektowane zagospodarowanie terenu	34
	2. Identyfikacja potencjalnych skutków dla środowiska, ocena jego stanu i funkcjonowania oraz tendencje zmian	38
	3. Ocena tendencji zmian w środowisku przyrodniczym powodowanych brakiem lub zaniechaniem realizacji projektu planu	48
	4. Ocena zgodności ustaleń projektu planu w zakresie rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz aspektów prawnych dotyczących ochrony środowiska	51
	5. Określenie i ocena możliwości minimalizacji negatywnych skutków oddziaływania (projektu planu) na środowisko	53
	6. Zalecenia wynikające z ustaleń planu pozwalające na eliminację lub ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko	55
VI.	WNIOSKI	57
	LITERATURA	59



## I. WSTĘP

### 1. Podstawa sporządzenia prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dukla została wykonana w ramach prac nad planem.

Podstawą prawną dla wykonania opracowania jest art. 17 ust. 4 Ustawy o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80 poz. 717), Ustawa *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. Nr 62 poz. 627) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002 r. (Dz. U. Nr 197 poz. 1667) w sprawie *szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego*.

### 2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem oceny zawartej w niniejszej prognozie są ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla 10 obszarów obejmujących cały teren miasta i gminy Dukla.

Poszczególne plany obejmują miejscowości:

1. Miasto Dukla – o powierzchni 552,85 ha,
2. Cergowa, Zboiska, Jasionka, Lipowica, Nowa Wieś – o powierzchni 2209,26 ha,
3. Nadole, Teodorówka – o powierzchni 1245,50 ha,
4. Iwła, Chyrowa, Głojsce – o powierzchni 3041,51 ha,
5. Wietrzno, Łęki Dukielskie – o powierzchni 1530,79 ha,
6. Równe – o powierzchni 1393,14 ha,
7. Trzciana, Zawadka Rymanowska, Tylawa, Barwinek, Zyndranowa – o powierzchni 8141,93 ha,
8. Mszana, Olchowice, Ropianka, Smereczne, Wilsznia – o powierzchni 4670,50 ha,
9. Daliowa, Szklary, Kamionka – o powierzchni 3525,33 ha,
10. Jaśliska, Posada Jaśliska, Wola Niżna, Wola Wyżna, Lipowiec, Czeremcha – o powierzchni 7093,73 ha.

Powierzchnia gminy wynosi 33 404,54 ha, co stanowi 33,1% powierzchni powiatu krośnieńskiego. Obszar ten zamieszkuje 17 tys. osób, co daje średnią gęstość zaludnienia 50,7 os./km<sup>2</sup>.

Projekt ustaleń planu został opracowany wspólnie dla 10 obszarów objętych zmianą miejscowego planu, tj. dla całego terenu miasta i gminy Dukla. Przeprowadzona w prognozie analiza oddziaływania na środowisko, dotyczy zapisów ustaleń zawartych w poszczególnych kategoriach terenu nie wyszczególniając do którego obszaru się odnoszą.

### 3. Metoda opracowania

Prognoza została wykonana jako element procesu sporządzania planu, zgodnie z metodyką zawartą w ww. rozporządzeniu. Informacje zawarte w opracowaniu dotyczą następujących zagadnień:

- analizy i oceny ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (zwanego danym planem),
- analizy i oceny środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu na obszarze objętym planem i w jego otoczeniu,
- prognozy skutków realizacji ustaleń planu w środowisku przyrodniczym, kulturowym i w krajobrazie z uwzględnieniem:
  - wpływu ustaleń planu na podstawowe elementy środowiska (np. klimat lokalny, powierzchnię ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, roślinność), a także na jakość życia i zdrowie ludzi,
  - podatności poszczególnych obszarów na degradację,
  - ochrony terenów pełniących szczególne funkcje ekologiczne,
  - prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody,
  - ochrony terenów o wysokich walorach kulturowych i historycznych,
  - infrastruktury technicznej i obsługi komunikacyjnej.

Na podstawie powyższych danych, sformułowane zostaną wnioski odnośnie do rozwiązań przyjętych w planie, w aspekcie ich wpływu na środowisko oraz sprecyzowane zalecenia odnośnie do sposobów minimalizacji negatywnych skutków.

### 4. Wykorzystane materiały

Podstawą do wykonania prognozy były następujące materiały:

- M-1 *Zmiana Miejscowego Planu Ogólnego Miasta Dukli i Zespołu Jednostek Osadniczych*, zatwierdzona Uchwałą Nr XXVI/181/93 Rady Miasta i Gminy z dnia 5 sierpnia 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego z dnia 16 września 1993 r. poz. 115).
- M-2 *Zmiana Planu Przestrzennego Zagospodarowania Gminy Dukła*, zatwierdzona Uchwałą Nr XXVI/203/93 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 14 października 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Krośnieńskiego Nr 18 z dnia 7 grudnia 1993 r.).
- M-3 *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dukła*. IGPIK, Kraków 2000.
- M-4 Uchwała Nr XXVII/264/02 Rady Miejskiej w Dukli z dnia 20 marca 2002 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego*.
- M-5 *Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Dukła. Ustalenia planu*. IRM, Kraków 2004.
- M-6 *Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta i gminy Dukła*. IRM, Kraków 2003.

## II. CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

### 1. Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego

#### Położenie

Gmina Dukla jest położona w południowej części województwa podkarpackiego, w powiecie krośnieńskim. Od południa granicę gminy stanowi granica państwa; od wschodu graniczy z gminami Komańcza, Rymanów i Iwonicz Zdrój; od północy z gminami Miejsce Piastowe i Chorkówka, a od zachodu z gminami Nowy Żmigród i Krempna.

Pod względem geograficznym gmina położona jest na terenie czterech mezoregionów fizyczno-geograficznych zaliczonych do regionu Zewnętrzne Karpaty, makroregionu Beskidy Środkowe (Kondracki 2000):

- **Beskid Niski** – mezoregion ten obejmuje największą południową i centralną część gminy, stanowiąc człon przejściowy między Karpatami Zachodnimi i Wschodnimi. Grzbiety łagodne nie przekraczają 1000 m n.p.m., tworzą tzw. góry rusztowe o kierunku przebiegu z północnego-zachodu na południowy-wschód,
- **Pogórze Jasielskie** – obejmuje północno-zachodnią część gminy w rejonie sołectwa Łęki Dukielskie,
- **Pogórze Bukowskie** – które obejmuje północną część sołectwa Równe oraz
- **Kotlina Jasielsko-Krośnieńska**, która rozdziela oba Pogórza i obejmuje jedynie dno doliny Jasiołki na północ od Dukli.

#### Budowa geologiczna

Podłoże geologiczne budują utwory fliszowe, które tworzą głównie kompleksy piaskowców, łupków, margli. Utwory te po sfałdowaniu i odkuciu od podłoża uległy przesunięciu w kierunku północnym w postaci płaszczowin. Na obszarze gminy występują fragmenty trzech płaszczowin. Na północy jednostka śląska, na którą od południa są nasunięte utwory jednostki dukielskiej, które pokrywają środkową część gminy. Na jednostkę dukielską nasunięta jest od południa najwyższa jednostka magurska, której krawędź nasunięcia przebiega tu z północnego zachodu na południowy wschód.

W obrębie jednostki śląskiej największy udział w budowie podłoża gminy mają piaskowce i łupki warstw krośnieńskich dolnych wypełniające synklinealne zagłębienia w rejonie miejscowości Równe, Wietrzno, Łęki Dukielskie, Dukla, Głojsce, Cergowa, Jasionka. Niewielkie płyty starszych utworów występują w antyklinach na północnych krańcach Wietrzna (fałd Bóbrka-Rogi), na południe od Równego (fałd Iwonicza Zdroju) oraz w Iwli i Teodorówce (fałd Bukowicy). Są to piaskowce i łupki warstw przejściowych, łupki menilitowe, a także piaskowce i łupki cergowskie. W zdecydowanej większości są to utwory o niewielkiej odporności na wietrzenie i denudację. Stąd północna część gminy jest wyraźnie niższa o stosunkowo mało urozmaiconej rzeźbie terenu.

Utwory jednostki dukielskiej wykazują duże zróżnicowanie litologiczne. Charakterystycznymi utworami tej jednostki są:

- piaskowce cergowskie, z których zbudowany jest masyw Cergowej, wzniesienia pomiędzy Mszaną a Olchowcem,

- piaskowce i łupki warstw ropianieckich występujące w Ropiance oraz budują wzniesienia pomiędzy Jaśliskami a Zyndranową oraz północno-wschodnią część masywu Kamienia i wschodnią część masywu Piotrusia,
- łupki i piaskowce warstw hieroglifowych budujące centralne części masywów Piotrusia i Kamienia oraz pasmo wzniesień pomiędzy Trzycianą a Mszaną,
- piaskowce i łupki warstw krośnieńskich dolnych budujące obniżenia w rejonie Jaślisk, Daliowej i Posady Jaśliskiej.

Zróznicowana odporność utworów jednostki dukielskiej sprawia, że rzeźba tego obszaru jest bardzo urozmaicona.

Podłoże południowej części gminy budują utwory jednostki magurskiej. Są to głównie piaskowce glaukonitowe i łupki; piaskowce cienkoławicowe, łupki i margle warstw hieroglifowych oraz łupki, ilowce i piaskowce warstw podmagurskich, a także piaskowce i łupki warstw ropianieckich.

Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez plejstoceńskie i holocenijskie aluwia żwirowo-, piaszczysto-gliniaste teras rzecznych koluwia osuwiskowe, pokrywy zwietrzelinowe, soliflukcyjne o różnej miąższości i genezie powstania.

W obrębie stromych stoków i zboczy skały fliszowe przykryte są cienką warstwą pokryw zwietrzelinowych. Niżej położone i łagodniejsze odcinki stoków oraz doliny są pokryte młodszymi utworami czwartorzędowymi. Na łagodnych stokach u podnóża wzniesień są to na ogół ropy, piaski, gliny z rumoszami i inne osady deluwialne.

W obrębie spłaszczonych grzbietów znaczną miąższość osiągają pokrywy gliniaste. Podatność skał fliszowych na osuwanie sprawiła, iż znaczne obszary są pokryte koluwiami osuwiskowymi. Dna doliny Jasiołki i jej głównych dopływów są wyścielone aluwialnymi osadami piaszczystymi, żwirowymi i gliniastymi.

### **Złóża surowców mineralnych**

Z budową geologiczną obszaru gminy wiąże się występowanie surowców mineralnych. Ze strukturami antykliny Bóbrka-Rogi związane jest występowanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego. Na północnym krańcu gminy znajduje się część udokumentowanego złoża ropy naftowej i gazu ziemnego „Bóbrka-Rogi”, które jest eksploatowane w miejscowości Równe. Piaskowce występują dość powszechnie na terenie gminy i były eksploatowane w wielu miejscach. Obecnie na skalę przemysłową eksploatuje się złożo „Lipowica” w Lipowicy, a udokumentowane złoża nie eksploatowane to „Zawadka Rymanowska” i „Iwla”. Niemniej powszechnie jak piaskowce występują na terenie gminy łupki. Niektóre odmiany łupków mogą stanowić surowiec dla produkcji ceramiki budowlanej.

W gminie Dukła udokumentowano dotychczas jedno złożo („Iwla”) łupków menilitowych przydatnych do produkcji ceramiki budowlanej. Dna dolin rzecznych są obszarem występowania kruszywa naturalnego, głównie żwirów.

Szereg złóż tego surowca udokumentowano w dolinie Jasiołki na odcinku od Trzyciany do Tylawy.

W tabeli przedstawiono aktualny stan zagospodarowania złóż, ich zasoby oraz wielkość wydobycia.



PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO  
do projektu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla

Tabela 1. Złoże surowców mineralnych występujących na terenie gminy (Bilans..., 2002)

Lp.	Kopalina	Złoże	Stan zagospodarowania	Zasoby w tys. t		Wydobycie w tys. t
				wydobywalne	przemysłowe	
1	Gaz ziemny	Bóbrka – Rogi	E	tylko pzb.	□	□
2	Ropa naftowa	Bóbrka – Rogi	E	tylko pzb.	□	2,89
3	Kamienie drogowe i budowlane (piaskowiec)	Iwła	P	22 623	□	□
4		Lipowica II	E	34 908	27 265	275
5	Kruszywa naturalne	Drymak – pA*	R	1 552	□	□
6		Drymak – pB*	R	406	406	□
7		Drymak – pC*	R	2 131	□	□
8		Dukla*	P	4 504	□	□
9		Jasiołka – Panna	Z	□	□	□
10		Równe*	R	20	□	□
11		Trzciana	M	□	□	□
12		Trzciana II – pA*	R	1 235	□	□
13		Trzciana II – pB*	R	535	515	□
14		Trzciana II – pC*	R	520	520	□
15		Trzciana II – pD*	R	1 142	956	□
16	Trzciana II – pE*	R	1 005	□	□	

Objaśnienia:

- E – złoże eksploatowane
- P – złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie w kat. C2
- R – złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie w kat. A+B+C1
- Z – złoże zaniechane
- M – złoże skreślone z bilansu zasobów
- \* – złoże zawierające żwir

### Rzeźba terenu

Na obszarze gminy można wyróżnić dwa typy rzeźby wyraźnie różniące się pod względem geomorfologicznym. Północna część gminy położona na Pogórzu Jasielskim i Bukowskim jest wyraźnie niższa. W rzeźbie tego terenu dominują szerokie obniżenia i łagodnie wnoszące się wzgórza. Wysokości bezwzględne wynoszą tu maksymalnie 533 m n.p.m. (Góra Liwocz nad Iwłą). Na południe od miasta Dukla wznosi się wyraźny próg Beskidu Niskiego z masywem Cergowej (716 m n.p.m.), który oddziela część północną gminy od znacznie wyższej części południowej, położonej w Beskidzie Niskim. W tej części gminy znajduje się najwyższa góra w gminie – Kamień nad Jaśliskami o wysokości 858 m n.p.m. Na południe od Barwinka znajduje się przełęcz Dukielska (501 m n.p.m.), najniższa przełęcz w całym łańcuchu Karpat. Układ głównych form rzeźby zarówno w beskidzkiej jak i pogórskiej części gminy jest zbliżony do rusztowego. Główne grzbiety mają przebieg mniej więcej z południowego wschodu na północny zachód zaś rozdzielające je główne doliny są również generalnie nachylone ku północnemu zachodowi tworzą jednakże liczne przełomy o przebiegu mniej więcej prostopadłym do grzbietów. Kilka takich przełomów znajduje się w dolinie Jasiołki, głównej rzeki gminy.

### **Wody podziemne**

Wody podziemne występują w trzech zasadniczych zbiornikach. W dnach głównych dolin rzecznych wody podziemne występują w przepuszczalnych utworach aluwialnych. Pozostają one w bezpośrednim kontakcie z wodami rzeczными. Poziom ich zalegania nawiązuje do stanu wody w rzece. Wody te są słabo lub zupełnie nie izolowane od powierzchni gruntami spójnymi i przez to są najbardziej narażone na zanieczyszczenia.

Na stokach, w utworach pokrywowych występuje poziom zawieszonych wód śródglinowych o małej zasobności i dużych wahaniami poziomu wody. W utworach fliszowych występuje zbiornik wód podziemnych na głębokości 5-10 m, wahania zwierciadła wody są niewielkie, a zasobność zmienna.

Dolina Jasiołki w północnej części gminy znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 433 „Dolina rzeki Wisłoka” wyznaczonego przez A. Kleczkowskiego (1990). Jest to zbiornik czwartorzędowy, porowy, o łącznej powierzchni 200 km<sup>2</sup> i zasobach dyspozycyjnych oszacowanych na ok. 26,0 tys. m<sup>3</sup>/dobę.

W celu ochrony zasobów wód podziemnych wyznaczona została strefa najwyższej ochrony (ONO), która pokrywa się z zasięgiem zbiornika GZWP oraz strefa wysokiej ochrony (OWO), o łącznej powierzchni 629 km<sup>2</sup>, która w granicach gminy obejmuje głównie dno doliny Jasiołki.

W północno-wschodniej części gminy występują wody mineralne podobne do tych, które są eksploatowane w sąsiadujących z gminą uzdrowiskach w Iwoniczu Zdroju i w Rymanowie Zdroju. Według W. Krzywiny i A. Sokołowskiego północna część gminy (miejscowości: Głojsce, Teodorówka, Nadole, Dukla, Zboiska, Łęki Dukielskie, Wietrzno, Równe, Cergowa, Jasionka) znajdują się w rejonie o udokumentowanym występowaniu wód mineralnych o zasobach statycznych w granicach 15-50 m<sup>3</sup>/m<sup>2</sup>.

### **Wody powierzchniowe**

Teren gminy prawie w całości położony jest w zlewni Wisłoki dopływ Wisły i odwadniany jest przez jej prawobrzeżne dopływy Iwełkę i Jasiołkę. Jedyne wschodnie niewielkie obszary wsi Równe i Jasionka położone są w zlewni Wisłoka dopływu Sanu i odwadniane są przez lewobrzeżne dopływy Lubatówki.

Główną rzeką gminy jest Jasiołka i jej dopływy prawobrzeżne Daliówka i Biały Potok oraz lewobrzeżne Bielcza, Panna z Mszanką i Dukielka.

Średni roczny przepływ (SSQ) Jasiołka w profilu Zboiska dla okresu 1973-1990 wynosi 3,65 m<sup>3</sup>/s. Największy przepływ (WWQ) zaobserwowany w tym okresie wynosi 159 m<sup>3</sup>/s, natomiast najniższy (NNQ) 0,15 m<sup>3</sup>/s. Wahania ekstremalnych stanów wody w rzece w okresie 1921-1990 wynoszą 378 cm (Atlas...).

Spływy jednostkowe są zróżnicowane. W południowej części gminy gdzie znajdują się obszary źródliskowe większości cieków spływ jednostkowy wynosi 15-20 m<sup>3</sup>/km<sup>2</sup>/rok. W miarę obniżania się terenu ku północy spływy jednostkowe maleją do 10-15 m<sup>3</sup>/km<sup>2</sup>/rok. Jasiołka, podobnie jak i inne cieki na terenie gminy, wykazuje typową dla rzek karpackich nieregularność przepływów, z dwoma okresami wezbrań: wiosennym (wezbrania roztopowe) i letnim w lipcu, kiedy występują największe opady.

### **Warunki klimatyczne**

Klimat tego obszaru zaliczony jest wg klasyfikacji E. Romera do klimatów górskich i podgórszych. W północnej niższej części gminy położonej na Pogórzu Jasielskim klimat jest wyraźnie cieplejszy niż w części południowej położonej w Beskidzie Niskim. Średnie roczne temperatury powietrza wynoszą odpowiednio od 7,8 °C do 5,8 °C w Barwinku. Najzimniejszym miesiącem jest luty, a najcieplejszym lipiec. Okres

wegetacyjny trwa od 180 dni w górach do 190 dni na Pogórzu Jasielskim. Roczna suma opadów rośnie wraz z wysokością n.p.m. i wynosi od 700 do 800 mm, przy czym maksimum opadów przypada na lipiec. Czas zalegania pokrywy śnieżnej w beskidzkiej części gminy wynosi ok. 90 dni w roku (Hess 1965).

Specyficzną cechą klimatu gminy Dukla są silne i długotrwałe wiatry wiejące głównie z kierunków: północno-zachodniego i południowego (wiatry dukielskie). Urozmaicona rzeźba terenu sprawia, iż zarówno kierunek jak i siła wiatru wykazują duże zróżnicowanie lokalne w zależności od ukształtowania powierzchni terenu. Możliwości wykorzystania energii wiatru dla produkcji energii elektrycznej były przedmiotem badań J. Solińskiego (1997). Wykazały one, że średnie roczne prędkości wiatru na wysokości 30 m nad powierzchnią terenu wynosiły 5,5 m/s w Jasionce i 4,95 m/s w Barwinku. Przyjmuje się, że budowa elektrowni wiatrowej jest opłacalna przy średniej rocznej prędkości wiatru co najmniej 5,5 m/s. Potencjalnie najlepsze warunki dla lokalizacji elektrowni wiatrowych na grzbietach i południowych (dowietrznych) stokach wzgórz w północnej części gminy.

### **Gleby**

Na terenie gminy występują głównie gleby brunatne o różnie wykształconych profilach w zależności od skał podłoża. Na łagodnych stokach wzgórz w północnej części gminy na podłożu utworów lessopodobnych wykształciły się żyzne gleby brunatne zaliczane do III klasy bonitacyjnej należące do kompleksu pszennego dobrego. Nieco mniej urodzajne są gleby wykształcone na podłożu glin soliflukcyjno-wietrzeniowych ilastych i piaszczystych. Są one zaliczane do IV klasy bonitacyjnej i należą do kompleksu zbożowego górskiego.

W dnach dolin głównych cieków wodnych na podłożu osadów aluwialnych wykształciły się mady. Najlepsze mady pylaste występują na wyższych terasach Jasiołki i innych większych potokach. Są to gleby III klasy bonitacyjnej należące do kompleksów zbożowo-pastewnego mocnego i pszennego dobrego. Gleby te występują głównie w dolinie Jasiołki w miejscowościach: Zboiska, Równe, Wietrzno. Niewielkie ich połacie występują w rozszerzeniach dolin w Beskidzie Niskim w okolicach Jaślisk.

Na terenie Beskidu Niskiego gleby są znacznie mniej urozmaicone. W dolinach występują gleby IV klasy bonitacyjnej należące do kompleksu zbożowego górskiego, a wyżej gleby V i VI klasy bonitacyjnej należące do kompleksu zbożowo-pastewnego górskiego, a lokalnie do kompleksu owsiano-pastewnego.

W gminie występują także gleby pochodzenia organicznego, o łącznej powierzchni 12,9 ha, które niezależnie od swej przydatności rolniczej posiadają istotne znaczenie wodochronne. Są to głównie gleby torfowo-mułowe występujące w Jaśliskach (6,4 ha) i w Posadzie Jaśliskiej (3,7 ha), a także gleby torfowe w Mszanie (1,7 ha) i gleby murszowe w Jaśliskach (1,1 ha).

### **Roślinność**

Wyjątkowa różnorodność gatunkowa roślin stanowi zasób o znaczeniu ogólnokrajowym i ogólnoeuropejskim. Fakt ten wynika ze znacznego udziału lasów (52%) oraz łąk i pastwisk (niepełna 20%) w ogólnej powierzchni gminy. Sprzyjającym czynnikiem jest także mała gęstość zaludnienia gminy 50 os./km<sup>2</sup>.

Lasy na terenie gminy odznaczają się wysokim stopniem naturalności. W drzewostanach przeważa zróżnicowane edaficznie i wysokościowo zbiorowisko buczyny karpackiej z licznymi gatunkami domieszkowymi. Występują tu więc oprócz buka i jodły również świerk, sosna, modrzew, dąb, grab, jawor, wiąz górski, jesion, brzoza, wierzba, klon polny, osika. W grądach zajmujących niższe położenie występują lipy szerokolist-

ne. Zaznacza się wyraźnie wilgotna postać grądów z czosnkiem niedźwiedzim i parzydłem leśnym. Nad rzekami i potokami występuje łęgowa olszynka karpacka. Osobliwością unikalną w skali Karpat jest zbiorowisko jaworzyny górskiej w rezerwacie „Przełom Jasiołki” i na stokach góry Piotruś, a także szereg stanowisk cisa. W podszyciu lasów górskich pospolicie występuje leszczyna, a ponadto wiciokrzew, suchodrzew, bez czarny i koralowy. Liczne gatunki roślin chronionych występują także na torfowiskach (Zydranowa).

Skład gatunkowy flory i fauny jest najlepiej rozpoznany na terenie Jaśliskiego Parku Krajobrazowego. Oszacowano, iż w zbiorowiskach roślinnych parku występuje ok. 900 gatunków roślin naczyniowych (w tym ok. 600 gatunków leśnych). Rejon ten jest obszarem przejściowym, w którym notowany jest spadek liczby gatunków o zasięgu wschodniokarpackim, z jednoczesnym wzrostem liczby gatunków zachodniokarpaccich (np. tojad dziobaty, żarnowiec miotlasty, przytulia okrągłolistna). Rośliny górskie reprezentowane są przez 82 gatunki reglowe i 7 gatunków subalpejskich (np. omieg górski, ciemiężca zielona i modrzyk górski). Dość liczne są rośliny pontyjskie, wśród których na uwagę zasługują: róża francuska, kocimiętka naga, cebulica dwulistna, kłokoczka południowa oraz nawrot lekarski. Z wychodniami skalnymi związane jest występowanie roślin naskalnych, m.in. paproci – zanokcica skalna i murowa, paprotka zwyczajna oraz mchy i wątrobowce.

### **Świat zwierząt**

Fauna tego terenu jest bogata. Występują tu 269 gatunki kręgowców, w tym 191 podlega ochronie.

Spośród dużych ssaków obecne są m.in. jeleń, wilk. W południowej części gminy w obrębie Tylawa stwierdzono letnie bytowanie 1-2 niedźwiedzi. Świat ptaków parku obejmuje 152 gatunki, w tym 120 lęgowych, 62 zimujące, 33 przelotne i 6 zalatujących. Wyjątkowo liczne są gatunki drapieżne – 18 gatunków, w tym 8 lęgowych i 10 przelotnych lub zalatujących. Wśród przedstawicieli awifauny na terenie parku gniazdują gatunki rzadkie i zagrożone wyginięciem, wpisane do „Polskiej czerwonej księgi zwierząt”. Spośród gadów należy wymienić zaskrońca i żmiję zygzakowatą, a świat płazów reprezentują traszka karpacka, salamandra plamista i kumak górski.

### **Walory krajobrazowe**

Walory krajobrazowe są jedną z najistotniejszych wartości środowiskowych i wybitnie wpływają na atrakcyjność terenu. Decydującą rolę odgrywa tu bardzo urozmaicona morfologia terenu, wyraźnie sprzyjająca zróżnicowaniu krajobrazowemu.

Najbardziej charakterystyczną dominantą krajobrazu nie tylko gminy, ale i znacznej części Beskidu Niskiego jest góra Cergowa. Jej masyw o trzech wierzchołkach wznosi się na ponad 300 m nad dno przełomowej doliny Jasiołki. Szczególnie efektownie prezentuje się stromy północny stok opadający w kierunku Dukli i Jasiołki. Inne wzniesienia Beskidu Niskiego również posiadają wybitne walory krajobrazowe. Mimo znacznego stopnia zalesienia punktów widokowych jest wiele i choć widok jest często ograniczony, to jednak panoramy-widoki posiadają niepowtarzalny urok (np. widok spod wierzchołka Kamienia ku północy i północnemu wschodowi). Najważniejsze punkty widokowe zaznaczono na załączonej mapie. Krajobraz dolin również jest bardzo urozmaicony ze względu na występujące naprzemiennie wąskie, zalesione odcinki przełomowe oraz odcinki o szerokich dnach i łagodnych zboczach, w których usytuowana jest większość miejscowości.

Rzeźba terenu przyczynia się również do wybitnej ekspozycji krajobrazowej wielu budynków i zespołów zabudowy o wartości historycznej usytuowanych na wzniesie-

niach. Np. klasztor i kościół w Dukli, centrum Jaślik wraz z kościołem, kościoły i cerkwie w poszczególnych miejscowościach.

## 2. Zasoby przyrodnicze, walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

### Struktura ekologiczna terenu i ochrona prawna zasobów przyrodniczych

Obszar gminy stanowi element przestrzennego układu terenów przyrodniczo cennych wchodzących w skład podstawowych sieci ekologicznych chroniących zasoby różnorodności biologicznej i dziedzictwa przyrodniczego w skali krajowej oraz w wymiarze europejskim.

#### ◆ Sieć ekologiczna ECONET-PL

Polska część europejskiej sieci ekologicznej ECONET-PL obejmuje tereny o najwyższych walorach przyrodniczych, tworzących wyodrębnione obszary węzłowe o znaczeniu międzynarodowym (M) lub krajowym (K) połączone ze sobą korytarzami ekologicznymi, również o znaczeniu krajowym lub międzynarodowym.

W tej strukturze gmina Dukła położona jest w zasięgu rozległego **obszaru węzłowego o znaczeniu międzynarodowym – 44M Obszar Beskidu Niskiego**.

Obejmuje on tereny Magurskiego Parku Narodowego z otuliną oraz Jaśliski Park Krajobrazowy i Park Krajobrazowy Beskidu Niskiego.

Charakteryzuje się występowaniem licznych zbiorowisk naturalnych, półnaturalnych oraz rzadkich zbiorowisk synantropijnych.

Główne risy charakterystyki przyrodniczej dotyczą gatunków:

- ⇒ roślinności:
  - wymagające ochrony międzynarodowej – 3 gatunki,
  - w Polsce zagrożone wyginięciem – 11 (w tym 7 gatunków storczyków),
  - w Polsce rzadkie – 1 gatunek storczyka,
  - inne, ważne (relikty, gatunki na krańcach zasięgu, objęte ochroną, rzadkie w regionie) – 19 gatunków (w tym 7 gatunków storczyków),
- ⇒ światła zwierząt:
  - wśród owadów: gatunki wymierające – 3; gatunki narażone – 2; gatunki rzadkie – 1,
  - inne bezkręgowce: gatunki wymierające – 1; gatunki narażone – 1,
  - wśród ryb: 1 gatunek,
  - ptaki: 13 gatunków,
  - ssaki: 7 gatunków (w tym ryś, żbik, wilk).

#### ◆ Program CORINE

Wyznaczone w tym programie obszary ostoi przyrodniczych są najcenniejszymi biotopami stanowiącymi ważny element dziedzictwa przyrodniczego omawianego terenu i bardzo ważne w skali europejskiej.

W części obszaru gminy znajduje się fragment rozległej przestrzennie, kompleksowej ostoi przyrodniczej programu CORINE-biotopes. Obejmuje przyrodniczo najcenniejsze tereny w Beskidzie Niskim.

**Nazwa Ostoi: BESKID NISKI, nr obiektu 617**

**Łączny obszar ostoi: 121457 ha**

<b>Typ ostoi:</b>	<b>L</b> – lasy, <b>M</b> – murawy i łąki, <b>R</b> – tereny rolnicze, <b>W</b> – wody śródlądowe stojące i płynące
<b>Status:</b>	PNp – (Magurski) park narodowy stanowi część ostoi
<b>Motyw wyznaczenia:</b>	siedliska, geomorfologia, fauna, krajobraz
<b>Siedliska kluczowe:</b>	6-10 siedlisk kluczowych (o szczególnych wymaganiach ekologicznych lub dużej podatności na antropopresję)
Program <b>Natura 2000</b> –	<b>gatunki:</b> występowanie gatunków wymienionych w aneksach I i II do Dyrektywy Ptasiej oraz do II i IV do Dyrektywy Siedliskowej (Habitatowej)
Program <b>Natura 2000</b> –	<b>siedliska:</b> występowanie ponad 16 siedlisk wymienionych w aneksie I do Dyrektywy Siedliskowej (Habitatowej).

### ◆ Sieć Natura 2000

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 jest wyznaczona w celu ochrony obszarów przyrodniczych o znaczeniu europejskim oraz określonych gatunków roślin i zwierząt, jako szczególnie ważnych składników przyrody Europy. Tworzona jest w oparciu o dwie podstawowe Dyrektywy Rady – 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa – Habitatowa) oraz Dyrektywa Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków (Dyrektywa Ptasia).

Zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Polski do końca 2004 roku powinna zostać ustanowiona na podstawie dyrektywy siedliskowej, **Ostoja Magurska (PLH 180004 – specjalny obszar ochrony (SOO))**.

Obszar ostoi o powierzchni 19 439 ha obejmuje środkową część Beskidu Niskiego od pasma Magury Wątkowskiej po granice ze Słowacją. Na terenie gminy Dukla zajmuje powierzchnię ok. 970 ha na obszarze Magurskiego Parku Narodowego. Roślinność ostoi ma charakter przejściowy pomiędzy Karpatami Wschodnimi i Zachodnimi. Występuje tu 759 gatunków roślin naczyniowych w tym chronionych rzadkich oraz zagrożonych, 161 gatunków mchów, 51 wątrobowców, 51 śluzowców oraz 463 grzybów wielkoowocnikowych. W sumie w obszarze stwierdzono 14 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, w tym jedno z trzech aktualnych miejsc występowania chrząszcza *Rhysodes Salcatus*. Szczególnie cenne są typowo wykształcone i dobrze zachowane buczyny i jaworzyny. Łącznie zidentyfikowano 14 rodzajów siedlisk z I Dyrektywy Siedliskowej, z których udział w pokryciu terenu wynosi odpowiednio: lasy mieszane 56%, liściaste 29%, iglaste 11%, a siedliska łąkowe i zaroślowe ogółem 4%.

Ochrona siedlisk i gatunków na obszarze ostoi Natura 2000 będzie realizowana na podstawie specjalnie dla nich opracowanych planów ochrony.

### ◆ Krajowy System Obszarów Chronionych

Krajowy system obszarów chronionych jest układem przestrzennym wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody.

#### **Magurski Park Narodowy (MPN)**

Utworzony w 1995 roku na powierzchni 19 962 ha, w tym 17 990 ha (90%) znajduje się w województwie podkarpackim, a pozostała część w województwie małopolskim. Otulina Parku obejmuje 22 697 ha powierzchni (Stan środowiska... 2002).

Na jego obszarze znajdują się jedynie południowo-zachodnie krańce gminy, część miejscowości Olchowiec. Natomiast w otulinie MPN znajdują się ponadto części wsi Wilsznia i Ropianka. Krajobraz Parku to typowy dla rejonu Beskidu Niskiego krajobraz gór niskich i średnich.

Flora i fauna terytorium MPN reprezentuje charakter przejściowy. Występują tu bowiem gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla Karpat Wschodnich i Karpat Zachodnich.

Roślinność Parku reprezentuje ogółem 800 gatunków, w tym ponad 360 gatunków liczy flora naczyniowa. Znaczne tereny zajmują lasy jodłowe i jodłowo-świerkowe oraz sztucznie wprowadzone drzewostany z dominującym udziałem sosny i brzozy. W reglu dolnym dominuje żyzna buczyna karpacka. Fragmenty naturalnych stanowisk grądu, olszynki karpackiej, a także olszynki bagiennej, występują w wielu miejscach w najniższym roślinnym piętrze pogórza (Stan środowiska... 2000).

We florze obecne są typowe gatunki podgórskie, a także ciepłolubne i kserotermiczne.

Zanotowano tu występowanie m.in. 41 gatunków roślin chronionych, w tym lilię złotogłów, wawrzynka wilcze łyko, liczne gatunki storczyków. Osobliwością florystyczną tego terenu jest podgatunek kozłka trójlistkowego – *Valeriana tripteris heterophylla*.

Spośród licznych przedstawicieli zwierząt odnotowano występowanie m.in. 15 gatunków ssaków – w tym niedźwiedzia, żbika, rysia i wilka. Najliczniej występują: jeleni, sarna i dzik.

Wśród 135 gatunków ptaków około 100 gatunków to ptaki lęgowe. Jako przedstawiciele ornitofauny można wymienić tak ciekawe gatunki jak: orzeł przedni, puszczyk uralski i bocian czarny. Bardzo liczny jest świat zwierząt bezkręgowych.

### **Jaśliski Park Krajobrazowy**

Utworzony w 1992 r. na powierzchni 20 911 ha, w celu ochrony górnego dorzecza Jasiołki i źródeł Wisłoka. Położony jest w strefie przejściowej między Karpatami Wschodnimi i Zachodnimi – obejmuje południową część gminy (Olchowiec, Mszana, Tylawa, Barwinek, Zawadka Rymanowska, Daliowa, Jaśliska, Posada Jaśliska, Wola Niżna, Wola Wyżna).

Blisko 65% powierzchni parku stanowią lasy o wysokim stopniu naturalności zbiorowisk roślinnych, w których dominuje buczyna karpacka. Są to głównie drzewostany bukowe lub jodłowe z domieszką jaworu i grabu. Występują liczne gatunki chronione roślin – kłokoczka południowa, cis pospolity oraz jęczyznik zwyczajny, parzydło leśne, mlecznica kraińska i inne, a wśród zwierząt m.in. niedźwiedź, ryś, wilk, orzeł przedni, orlik krzykliwy, puchacz, puszczyk uralski.

### **Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (OCHKBN)**

Utworzony w 1998 roku dla zachowania wysokich walorów krajobrazowych obszaru o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych szczególnie ze względu na możliwości zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także w celu zapewnienia względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych tych obszarów. Obejmuje łącznie 81 962 ha na powierzchni i 14 gmin województwa podkarpackiego.

Wraz z otuliną Magurskiego Parku Narodowego, OCHKBN spełnia istotne funkcje strefy ochronnej. Stanowi rodzaj naturalnego filtra osłaniającego przyrodę tego Parku przed niekorzystnym oddziaływaniem rozmaitych czynników zewnętrznych, szczególnie od strony północnej i wschodniej. Wchodząc w skład systemu obszarów ochrony przyrody województwa podkarpackiego, a ponadto, dzięki położeniu na znacznych przestrzeniach ochrania także Jaśliski Park Krajobrazowy. Od wschodu graniczy z terenami Wschodniobeskidzkiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

### ◆ **Przyrodniczy system obszarów chronionych**

W południowej części województwa podkarpackiego, wzdłuż głównego grzbietu Karpat, znajdują się tereny trzech odrębnych przestrzennych elementów należących do przyrodniczego systemu obszarów chronionych południowo-wschodniej Polski. Obszary te są izolowane od siebie, nie graniczą ze sobą bezpośrednio. Ciągłość przestrzenna między tymi poszczególnymi elementami systemu zachowana jest dzięki integrującymi je obszarami chronionego krajobrazu.

W zachodniej części województwa podkarpackiego, położone są tereny Magurskiego Parku Narodowego i jego otuliny, tworzące główny element przestrzenny systemu. Bardziej na południowy-wschód od wymienionego rozciąga się nieco odosobniony obszar Jaślickiego Parku Krajobrazowego, oddzielony od Parku Narodowego terenami Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego.

Najdalej na południowy-wschód wysunięta jest ogólnie najwyższa i posiadająca najcenniejsze walory przyrodnicze część województwa podkarpackiego, stanowiąca trzeci element omawianego systemu. Ten przestrzennie największy rejon tworzą tereny polskiej części Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery „Karpaty Wschodnie”, na którą składają się powierzchnie zajęte przez Bieszczadzki Park Narodowy i otaczające go od północy tereny Parku Krajobrazowego Doliny Sanu i Ciśniańsko-Wetlińskiego Parku Krajobrazowego.

Funkcje pomostowe łączące Międzynarodowy Rezerwat Biosfery z Jaślickim Parkiem Krajobrazowym spełniają Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu i OCHK Beskidu Niskiego.

### ◆ **Rezerwaty Przyrody**

„**Cisy w Nowej Wsi**” – pow. 2,18 ha. Położony jest na zachodnim zboczu Góry Cergowej; utworzony w celu zachowania stanowiska cisa pospolitego, masowo dawniej występującego w Beskidzie Niskim.

„**Modrzyna**” – pow. 17,84 ha. Ochronie podlega jedynie w Beskidzie Niskim naturalne stanowisko modrzewia polskiego w drzewostanach mieszanych z jodłą.

„**Przełom Jasiołki**” – pow. 123,41 ha. Obejmuje odcinek rzeki Jasiołka na zachód od wsi Daliowa oraz północne stoki wzgórza Ostra z dobrze zachowanym drzewostanem w klasycznym układzie piętrowym. Występuje tutaj wiele gatunków rzadkich i chronionych roślin.

**Rezerwat „1000-lecia na Górze Cergowej”** – pow. 63,5 ha. Utworzony w celu zachowania w stanie niezmienionym fragmentu wielogatunkowego naturalnego lasu mieszanego z przewagą buczyny karpackiej. Występują tu stanowiska rzadkich roślin. U północno-zachodniego podnóża Cergowej, częściowo na terenie rezerwatu znajduje się ścieżka dydaktyczna umożliwiająca zapoznanie się z różnorodnością roślinności lasów porastających Cergową.

**Rezerwat „Igiełki” w Mszanie** – pow. 27,88 ha. Utworzony w celu zachowania fragmentu naturalnego drzewostanu jodłowo-bukowego, stanowisk cisa pospolitego wraz z wielogatunkową florą.

**Rezerwat „Wadernik” w Ropiance** – pow. 10,72 ha. Utworzony w celu ochrony największego w Beskidzie Niskim naturalnego stanowiska cisa pospolitego oraz innych unikatowych roślin (m.in. storczyka szerokolistnego i wawrzyńka wilcze łyko).

### ◆ **Pomniki przyrody**

Na terenie gminy znajduje się 12 pomników przyrody. Jedenaście spośród nich to pomniki przyrody ożywionej – pojedyncze okazy lub grupy drzew położone w miejsco-



wościach: Cergowa, Dukła, Nowa Wieś, Wietrzno, Jasionka, Wola Niżna i Iwla. Jeden pomnik przyrody nieożywionej to wodospad „Przy Młynie” znajdujący się na potoku Iwelka w Iwli. Wodospad ten tworzy kilka progów skalnych założonych na wychodniach piaskowców, mułowców i łupków. Najwyższy próg ma 4 m wysokości. Wzdłuż brzegów potoku występują naturalne wycieki ropy naftowej.

#### ◆ **Użytki ekologiczne**

Uchwałą Rady Miejskiej w Dukli z dnia 27.05.1998 r. 20 obszarów leśnych, zadrzewień i zakrzewień oraz gruntów rolnych i nieużytków o łącznej powierzchni ok. 28 ha zostało uznanych za użytki ekologiczne.

Kolejny użytek ekologiczny o nazwie „Moczelisko” utworzono uchwałą nr XVI/178/2000 RM w Dukli z dnia 4 września 2000 r. Jest on położony na stokach góry Krymlanka nad Zydranową.

#### ◆ **Lasy ochronne**

Decyzją Ministra OŚZNiL zostały uznane za ochronne lasy nadleśnictwa Dukła, stanowiące własność Skarbu Państwa, o łącznej powierzchni 13 318 ha położone w zdecydowanej większości na terenie gminy Dukła. Są to lasy glebochronne, wodochronne, lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, lasy położone w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk oraz lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody.

#### ◆ **Inne zasoby przyrodnicze w gminie**

Bogactwo walorów przyrodniczych gminy sprawia, że nie wszystkie obiekty i obszary zasługujące na zachowanie w niezmienionym stanie zostały objęte ochroną prawną. W miarę postępu prac dokumentacyjnych projektowane jest:

- poszerzenie rezerwatu „Przełom Jasiołki”,
- utworzenie dwóch nowych rezerwatów przyrody: „Torfowisko w Zydranowej” oraz „Kamień nad Jaśliskami”,
- objęcie ochroną w formie użytku ekologicznego osuwiska powstałego w 2000 roku na terenie leśnictwa Folsz,
- utworzenie stanowiska dokumentacyjnego przyrody nieożywionej „Wapielnik” dla ochrony wychodni skał wapiennych (rzadkich na terenie Karpat fliszowych) z licznymi skamieniałościami dokumentującymi rozwój życia organicznego na terenie Karpat,

Osobliwością geologiczną jest wyjątkowa jak na warunki Karpat fliszowych ilość jaskiń. Są to jaskinie szczelinowe, które rozwinęły się w skałach piaskowcowych. Najwięcej ich występuje w masywie Cergowej (4 jaskinie) i Kilanowskiej Góry, gdzie dotychczas udokumentowano 57 jaskiń i schronisk podskalnych o łącznej długości 920 m. Najdłuższe jaskinie to Gangusiowa Jama (190 m) i Szczelina Lipowicka (105 m). Nierozwiązanym problemem jaskiniowym jest połączenie tych jaskiń. W przypadku zlokalizowania połączenia umożliwiającego przejście, łączna długość jaskini wynosiłaby ponad 300 m. Skupisko jaskiń na Kielanowskiej Górze nie jest dotychczas objęte żadną formą ochrony. Niektóre z nich są zagrożone, gdyż ich otwory znajdują się w ścianach nieczynnego wyrobiska kamieniołomu, które jest obecnie wypełniane materiałem plynym i mogą zostać w ten sposób zasypane.

Proponowane jest objęcie geoochroną dwóch jaskiń pseudokrasowych:

- › Szczelina Lipowicka (dł. 105 m) i Gangusiowa Jama (dł. 190 m); labiryntowe systemy korytarzy, w zboczu rowu rozpadlinowego. Piaskowce warstw menilitowych (Kilianowska Góra nad Lipowicą),

- Wzgórze Piotruś nad Jasiołką, gdzie występują naturalne wychodnie przygrzbietowe piaskowców z Mszanki (oligocen) warstw meniliowych serii dukielskiej. Różnokształtne formy skałkowe (wys. 2-12 m); blokowiska.

Pośród innych zasobów przyrodniczych w gminie chronionych prawem należy wymienić:

- występowanie zasobów gleb orných III klasy bonitacyjnej, rozmieszczonych na obszarze pogórskiej części gminy i zajmujących lokalnie większe powierzchnie,
- obecność gleb pochodzenia organicznego,
- zadrzewienia w dolinach licznych potoków i kamieńce pełniące funkcje ekologiczne, krajobrazowe i gospodarcze.

### Środowisko kulturowe

Na obszarze miasta i gminy znajduje się 31 obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Należą do nich głównie obiekty kultu religijnego – kościoły, cerkwie, synagoga, kapliczki, cmentarze, jak również zespoły pałacowo-dworskie, domy i budynki gospodarcze oraz zespoły urbanistyczne i tradycyjna zabudowa wsi. Do rejestru zabytków wpisane zostało również siedem stanowisk archeologicznych w Łękach Dukielskich. W ewidencji obiektów zabytkowych Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajduje się ok. 450 obiektów oraz 62 stanowiska archeologiczne.

Ochrona konserwatorska na terenie miasta i gminy Dukla obejmuje:

- zachowane układy urbanistyczne miast Dukla i Jaśliśka oraz charakterystyczne dla wsi podgórskich układy ruralistyczne wsi,
- obiekty i zespoły zabytkowe zarówno te wpisane do rejestru, jak i pozostające w ewidencji zabytków wraz z ich naturalnym otoczeniem,
- zabudowa zagrodowa wsi charakterystyczna dla regionu (zachowana łemkowska zabudowa mieszkalna i gospodarcza),
- Jaśliński Park Krajobrazowy i pomniki przyrody,
- folklor, tradycyjny strój, rzemiosła, pieśni, historyczne nazwy miejscowe, granice miejscowości, znaki przyszłości,
- stanowiska archeologiczne.

W celu ochrony wartościowych kulturowo obiektów wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej:

- **Strefa A – ścisłej ochrony konserwatorskiej** – która obejmuje wpisane do rejestru zabytków zespoły i obiekty zabytkowe.  
W strefie ścisłej ochrony konserwatorskiej obowiązuje ochrona obiektów kubaturowych, jak również otaczającej zieleni sieci drożnej i rzecznej.  
Ochronie podlega również otoczenie zabytków, osi widokowych na zabytek. Obiekty wznoszone w sąsiedztwie zabytku powinny być podporządkowane gabarytom zabytku, nie dominować i nie przesłaniać zabytku.  
Wszelka działalność inwestycyjna podlega uzgodnieniom z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.
- **Strefa B – ochrony konserwatorskiej zachowanych elementów zabytkowych** – obejmuje tereny nasycone obiektami pozostającymi w ewidencji zabytków. Jest to głównie zabudowa zagrodowa (domy, stajnie, spichlerze), ale także dawne kuźnie, wiatraki, budynki dawnych szkół czy domy ludowe.

Jest to w przeważającej części zabudowa drewniana, która wymaga wyjątkowej dbałości i podlega ochronie. Należy dążyć do wpisania obiektów charakterystycznych dla tego terenu i będących w dobrym stanie do rejestru zabytków.

Ochronie podlega również sąsiedztwo zabytkowej zabudowy. Dążyć należy do zachowania ekspozycji i widoków na zabytkową zabudowę.

- **Strefa C – ochrony cmentarzy** – obejmuje zarówno wpisane do ewidencji zabytków jak i pozostałe, które należy objąć strefą ochronną. Znajdujące się na nich cenne historycznie i zabytkowo nagrobki otacza zazwyczaj zieleń, co stanowi pozytywny akcent wśród zabudowy.
- **Strefa D – ochrony archeologicznej** – obejmuje stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru jak i pozostałe stanowiska, które podlegają trwałemu zachowaniu. Obowiązuje w nich zakaz zabudowy, a także zakaz użytkowania w sposób powodujący niszczenie ich wartości naukowych i zabytkowych.
- **Strefa K – ochrony krajobrazu** – obejmuje obszary znajdujące się na terenie Jaśliskiego Parku Krajobrazowego.

### 3. Jakość środowiska i jego zagrożenia

Na terenie objętym planem nie ma uciążliwych zakładów przemysłowych emitujących do środowiska zanieczyszczenia. Stan aerosanitarny tego obszaru kształtowany jest przez napływające zanieczyszczenia z terenów przemysłowych i mieszkaniowych oraz z dalszych rejonów. Lokalnymi źródłami zanieczyszczeń na tym obszarze są:

- punkty usługowe, rzemieślnicze itp.,
- miejsca eksploatacji surowców,
- paleniska domowe, oparte na węglu i koksie,
- oczyszczalnie ścieków,
- brak kanalizacji opadowej.

Ocenę stanu poszczególnych elementów środowiska przeprowadzono na podstawie wyników badań WIOŚ (Stan 2000, 2002).

#### Wody podziemne

Czwartorzędowy poziom wodonośny zasilany jest głównie przez bezpośrednią infiltrację opadów atmosferycznych.

Zawadniane utwory akumulacji rzecznej, o bardzo zmiennym współczynniku filtracji posiadają kontakt hydrauliczny z wodonośnym poziomem fliszowym. Wody tego poziomu charakteryzują się niską mineralizacją, są średnio twarde i twarde.

Według stosowanej klasyfikacji wód podziemnych wody GZWP 433 zaliczane są do klasy I b, tj. wody wysokiej jakości odpowiadające normom wód pitnych łatwych do uzdatniania.

Na terenie gminy brak jest punktów monitoringu jakości wód podziemnych stąd brak bezpośrednich danych o czystości wód podziemnych. Można jedynie stwierdzić, że najbardziej zagrożone są płytko występujące wody aluwialne w obszarach zainwestowanych, nie izolowane od powierzchni gruntami spoistymi.

#### Wody powierzchniowe

Jakość wód powierzchniowych na terenie gminy jest zróżnicowana. Najczęstsze są źródłowe odcinki potoków płynące w całości w terenach leśnych. Jakość wody badana była w latach 90. w dwóch profilach poniżej i powyżej miasta Dukła. W 1996 roku

w obu badanych profilach wody zaliczono do III klasy jakości według klasyfikacji ogólnej. O tej klasie zdecydowały zanieczyszczenia bakteriologiczne. Pod względem wskaźników fizykochemicznych powyżej Dukli wody Jasiołki spełniają wymogi II klasy czystości. W stosunku do roku 1995 poniżej Dukli nastąpiła poprawa jakości wody pod względem zanieczyszczeń bakteriologicznych, natomiast pogorszeniu uległy wskaźniki fizykochemiczne (poprzednio woda spełniała wymogi I klasy czystości) ze względu na zawartość fosforu, również powyżej Dukli nastąpiło pogorszenie wskaźników fizykochemicznych ze względu na zawartość fosforu. Obecnie jakość wód Jasiołki na odcinku w gminie Dukla nie jest przedmiotem monitoringu. Wiadomo jedynie, że najważniejszym punktowym źródłem zanieczyszczeń na tym odcinku jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków w Dukli o przepustowości 485 m<sup>3</sup>/dobę. W zlewni Jasiołki na terenie gminy znajduje się również kilka mniejszych oczyszczalni ścieków, które obsługują niewielkie osiedla lub pojedyncze obiekty.

Aktualnie (Stan... 2002) wody Jasiołki w punkcie poniżej Jedlicza zaliczane są do:

- I klasy czystości ze względu na substancje organiczne,
- II klasy czystości ze względu na substancje biogenne, głównie przez azot azotynowy (N-NO<sub>2</sub>) i fosfor ogólny (P),
- III klasy czystości ze względu na wskaźniki fizykochemiczne,
- III klasy czystości ze względu na stan sanitarny,
- II klasy czystości ze względu na wskaźniki hydrobiologiczne.

### **Zanieczyszczenie powietrza**

Według danych WIOŚ (Stan... 2002) aktualny stan zanieczyszczenia powietrza przedstawia się następująco:

- średnioroczne stężenie dwutlenku siarki na poziomie 3 µg/m<sup>3</sup>, co stanowi 7,5% wartości dopuszczalnej (40 µg/m<sup>3</sup>) i 20,0% dla wartości dopuszczalnej dla terenów parków narodowych. Najwyższe stężenia notowane są w okresie zimowym, a spowodowane są gospodarką cieplną opartą głównie na węglu kamiennym i koksie;
- średnioroczne stężenie dwutlenku azotu na poziomie 6 µg/m<sup>3</sup>, co stanowi 15,0% wartości dopuszczalnej (40 µg/m<sup>3</sup>) i 30,0% dla wartości dopuszczalnej dla terenów parków narodowych. W przebiegu rocznym stężenia dwutlenku azotu nie wykazują tak dużego zróżnicowania między porami roku jak SO<sub>2</sub>, gdyż są to zanieczyszczenia pochodzące ze spalania paliw płynnych głównie przez transport;
- średnioroczne stężenia pyłu zawieszonego PM10 na poziomie 8 µg/m<sup>3</sup>, co stanowi 16% wartości dopuszczalnej (50 µg/m<sup>3</sup>). Decydujący wpływ na poziom stężeń pyłu mają lokalne źródła komunalne, kotłownie, unoszenie pyłu z podłoża oraz napływ z sąsiednich terenów.

Średnie wartości stężeń zanieczyszczeń dla całego obszaru gminy nie przekraczają wartości dopuszczalnych. Przyczyniają się do tego rozległe obszary leśne, silne wiatry oraz brak dużych zakładów przemysłowych na terenie gminy. Występują tu jednak źródła zanieczyszczeń powietrza, które lokalnie powodują znaczne pogorszenie tej jakości. Najważniejsze z nich to ruch samochodowy, na drodze nr 9 do przejścia granicznego w Barwinku, a ponadto kotłownie i paleniska domowe, a także małe zakłady przemysłowe i usługowe.

Hałas – innym bardzo istotnym dla mieszkańców zanieczyszczeniem jest hałas. Głównymi źródłami hałasu jest komunikacja samochodowa, zakłady produkcyjno-

usługowe zwłaszcza związane z przetwórstwem drewna, składy materiałów i gospodarstwa domowe.

Z badań poziomu hałasu komunikacyjnego na drodze nr 9 w Dukli (Stan... 2002) wynika, że wartości dopuszczalne dla dziennej pory doby przekraczane są o 10-15 dB. Biorąc pod uwagę fakt, że droga ta przebiega również przez tereny o walorach wypoczynkowo-rekreacyjnych stanowi ona poważne źródło uciążliwości dla środowiska.

### **Zanieczyszczenie gleb**

Określenie poziomu skażenia metalami ciężkimi (kadm, ołowiem, niklem, cynkiem i miedzią) ornej warstwy gleby pozwala na ocenę przydatności gruntów rolnych do celów upraw rolniczych.

Jak wynika z materiałów IUNG (1994), niemal cały obszar wykazuje zawartość badanych metali ciężkich na poziomie podwyższonej zawartości metali – klasa 1.

Zawartość metali ciężkich w glebach prowadzono w dwóch punktach, przy wjeździe do Dukli oraz w Barwinku. W obu punktach stwierdzono podwyższone (w stosunku do zawartości naturalnej) zawartości cynku i kadmu. Przy wjeździe do Dukli stwierdzono także podwyższoną zawartość niklu (I stopień zanieczyszczenia wg klasyfikacji IUNG). Wg zaleceń IUNG omawiane gleby mogą być przeznaczone pod wszystkie uprawy polowe z ograniczeniem warzyw przeznaczonych dla dzieci.

### III. UWARUNKOWANIA FORMALNO-PRAWNE

Na obszarze objętym zmianą planu obowiązują wszelkie ustalenia wynikające z ogólnych przepisów aktów prawnych – ustawy, rozporządzenia wykonawcze – w zakresie omawianych zagadnień, w tym:

- ⇒ planowania przestrzennego,
- ⇒ ochrony środowiska i poszczególnych jego elementów,
- ⇒ ochrony przyrody,
- ⇒ ochrony dziedzictwa kulturowego,

jak również miejscowe akty prawne, decyzje i ustalenia wydane przez upoważnione organy, a dotyczące tego obszaru.

#### 1. Uwarunkowania wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy

W dotychczas obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego miasta Dukła i Zespołu Jednostek Osadniczych [M-1] oraz planu przestrzennego zagospodarowania gminy Dukła [M-2] zostały podane ograniczenia i uwarunkowania rozwoju miasta i gminy wynikające z cech środowiska przyrodniczego i stanu zainwestowania, graniczne parametry rozwoju infrastruktury oraz ogólne i szczegółowe ustalenia, które dotyczyły obszarów:

- budownictwa jednorodzinnego – MN,
- budownictwa zagrodowego z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – MRJ,
- budownictwa zagrodowego – MR,
- budownictwa rozproszonego – położonego poza wyznaczonymi terenami budowlanymi,
- upraw polowych – R,
- terenów łąk i pastwisk – RZ,
- terenów lasów – RL.

Do zasad i wymagań obowiązujących na terenie miasta i gminy, wynikających z cech środowiska naturalnego, zaliczone zostały:

- ◆ w zakresie ochrony zasobów wodnych uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, a przede wszystkim:
  - zabezpieczenie wód powierzchniowych przed sływami wraz z wodami opadowymi ochrony roślin, nawozów sztucznych, gnojowicy, ścieków komunalnych i przemysłowych,
  - nie dopuszcza się w pasie 100 m masowego i powszechnego stosowania środków ochrony roślin trudno rozkładających się w glebie i długo w niej zalegających, a tym samym niebezpiecznych dla organizmów żywych oraz czystości wód powierzchniowych i podziemnych,
  - budynki znajdujące się w 100 m pasie szczególnej ochrony wód powinny być wyposażone w zbiorniki bezodpływowe,
  - zabrania się bezpośredniego zrzutu nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i podziemnych, rowów przydrożnych, potoków itp.,
  - zabrania się urządzania wysypisk śmieci nad ciekami wodnymi, na terenach podmokłych,

- zabrania się składowania na powierzchni ziemi bez odpowiedniego zabezpieczenia substancji, które mogą mieć szkodliwy wpływ na czystość wód powierzchniowych i podziemnych;
- ✦ w zakresie ochrony zbiorowisk leśnych:
  - na terenie gminy Dukla znajdują się lasy gospodarcze i lasy glebochronne. Lasy gospodarcze mają za zadanie produkowanie surowca drzewnego dla zaspokojenia potrzeb gospodarczych. Lasy glebochronne mają za zadanie zabezpieczenie gleb przed erozją i innymi procesami destrukcyjnymi. W lasach tych przyjmuje się zasadę stosowania głównie cięć sanitarnych i pielęgnacyjnych oraz dąży do wytworzenia dolnego piętra;
- ✦ tereny prawnie chronione, dla których w zależności od formy ochrony podane zostały ogólne zasady zagospodarowania i gospodarowania.

## 2. Uwarunkowania wynikające ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Dukla

Ustalony w Studium [M-3] i zaakceptowany społecznie główny cel gminy to:

**TRWAŁY, SYSTEMATYCZNY WZROST STANDARDÓW ŻYCIA, PRACY I WYPOCZYNKU MIESZKAŃCÓW GMINY I JEJ GOŚCI**, w oparciu o:

- ⇒ zasadę zrównoważonego rozwoju,
- ⇒ wykorzystanie szans wynikających z położenia gminy w Euroregionie Karpackim,
- ⇒ unikalne możliwości rozwoju różnorodnych form turystyki.

Dla osiągnięcia celu głównego przyjęto dwa cele strategiczne, które dotyczą ściśle powiązanych ze sobą płaszczyzn: społeczno-gospodarczej i przestrzennej.

- Dynamiczny rozwój w podstawowych nurtach aktywności gospodarczej (mieszkalnictwo z usługami, rekreacja i różnorodne formy turystyki, rolnictwo ekologiczne) oraz
- Harmonijny rozwój przestrzenny gminy na bazie istniejącego zainwestowania oraz racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, a także jakościowe polepszanie funkcjonalnych powiązań z regionem.

W polityce rozwoju i kierunkach zagospodarowania przestrzennego gminy wyodrębnione zostały sfery i obszary o określonych funkcjach i sposobach ich kształtowania m.in.:

- ➔ **W sferze społeczno-ekonomicznej:**
  - Zwiększenie atrakcyjności usług z zakresu turystyki, rekreacji i sportu.
  - Dążenie do pełnego wyposażenia zabudowy w infrastrukturę techniczną.
  - Utrwalenie istniejących i utworzenie nowych, atrakcyjnych przestrzeni publicznych o znaczeniu lokalnym.

➔ **W sferze przyrodniczo-kulturowej:**

- Zachowanie zasobów środowiska przyrodniczego ze szczególnym uwzględnieniem zasobów wodnych i różnorodności gatunkowej roślin i zwierząt dziko żyjących.
- Poprawa jakości środowiska terenów osadniczych jako komponentu jakości życia mieszkańców.
- Redukcja uciążliwości dla środowiska powodowanych przez rozwój osadnictwa, działalności gospodarczej, transport samochodowy.
- Umożliwienie wykorzystania odnawialnych źródeł energii (w szczególności energii wiatrowej).
- Minimalizacja zagrożenia powodziowego i zagrożenia ruchami osuwiskowymi.
- Zachowanie naturalnych walorów górskiego krajobrazu.
- Ochrona dziedzictwa kulturowego: zachowanie, odnowa oraz eksponowanie zespołów i obiektów zabytkowych.
- Kształtowanie harmonijnego krajobrazu współczesnego w nawiązaniu do tradycji ale z uwzględnieniem potrzeb podnoszenia standardów.

➔ **W sferze przestrzennej:**

- Ukształtowanie systemu terenów wypoczynkowych, rekreacyjnych i sportowych w oparciu o istniejące zasoby środowiska przyrodniczego i kulturowego.
- Ochrona przed rozproszonym zainwestowaniem otwartych terenów o najwyższych wartościach krajobrazowych i przyrodniczych.

➔ **W sferze technicznej:**

- Ustabilizowanie układu drogowych powiązań zewnętrznych oraz rozbudowa dróg lokalnych.
- Ograniczenie niekorzystnego wpływu obiektów i linii elektroenergetycznych, telekomunikacji przewodowej i wież stacji radiowych telefonii bezprzewodowej na atrakcyjność krajobrazu i walory przyrodnicze gminy.
- Wykorzystanie energii wiatru dla potrzeb energetycznych – w przypadku rozstrzygnięcia celowości spożytkowania istniejących, potencjalnych możliwości.
- Rozbudowa istniejących sieci wodociągowych na bazie eksploatowanych ujęć.
- Pełne wykorzystanie mocy przerobowych oczyszczalni ścieków w Dukli, poprzez rozbudowę systemu kanalizacyjnego, a w jednostkach osadniczych nie przewidzianych do objęcia zbiorowym systemem kanalizacji sanitarnej wykonanie lokalnych oczyszczalni.
- Zorganizowanie systemu selektywnego gromadzenia odpadów, odzyskiwania surowców wtórnych i ich zagospodarowania oraz unieszkodliwiania odpadów uwzględniających potrzebę ograniczenia ilości odpadów deponowanych na składowisku.

W celu kształtowania przestrzeni gminy wyodrębnione zostały dwie podstawowe strefy charakteryzujące układ przestrzenny gminy:

- **gospodarcza** – o powierzchni 6 340 ha (19% powierzchni gminy), obejmująca południową część gminy, oraz



- **przyrodniczo-krajobrazowa** – o powierzchni 27 036 ha (81% powierzchni gminy),

dla których kierunku zagospodarowania kształtowane będą przez systemy: zabudowy, przyrodnicze, kulturowe, transportowe i infrastrukturalne. W obrębie każdego systemu wyodrębnione zostały obszary, dla których określono podstawowe i dopuszczalne rodzaje zagospodarowania.

W skład systemu przyrodniczego wchodzi:

- tereny projektowanego zbiornika wodnego,
- tereny zieleni ekologicznej,
- tereny zwiększania lesistości,
- tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- tereny otwarte o użytkowaniu rolniczym.

System kulturowy tworzą:

- strefy ochrony konserwatorskiej,
- strefy ochrony stanowisk archeologicznych,
- strefy ochrony krajobrazu kulturowego,
- strefy ochrony krajobrazu otwartego.

## IV. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA USTALEŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU

Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **został opracowany w oparciu o ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy [M-3]**. Składa się on z dwóch części:

- ⇒ ogólnych ustaleń dotyczących – celu regulacji, zasad ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego, wyposażenia w systemy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, ustanowionych stref ochronnych, kategorii przeznaczenia terenu regulacji zapewniających ład przestrzenny,
- ⇒ szczegółowych ustaleń dotyczących – przeznaczenia podstawowego i dopuszczalnego wydzielonych kategorii terenów oraz warunków kształtowania układu urbanistycznego, form zabudowy i zagospodarowania terenów, a także zasad wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

Ustalenia dotyczące całego obszaru objętego zmianą planu w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego oraz ochrony dóbr kultury i krajobrazu obejmują następujące szczegółowe zasady:

- ➔ Wyznacza się **strefę zasięgu wielkiej wody 1% rzeki Jasiołki i jej dopływów**, w której obowiązuje zakaz wznoszenia nowej zabudowy mieszkaniowej, a rozbudowa i modernizacja obiektów budowlanych wymaga stosowania rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych uwzględniających możliwość okresowych wylewów wód i podtopień. Obowiązuje zakaz rozbudowy obiektów, które po zalaniu mogłyby zagrażać skażeniem środowiska.
- ➔ Wyznacza się **strefę potencjalnego zagrożenia ruchami osuwiskowymi**, w której obowiązuje wymóg ustalenia, przed uzyskaniem decyzji o warunkach zabudowy, geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych.
- ➔ Wprowadza się **ochronę zasobów wodnych położonych w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 433 „Dolina rzeki Wisłoki”**. W granicach zbiornika obowiązuje zakaz lokalizowania nowych inwestycji bez koniecznych zabezpieczeń przed przenikaniem do podłoża i wód podziemnych substancji toksycznych i innych szkodliwych dla wód podziemnych.
- ➔ Zgodnie z przepisami szczególnymi w granicach:
  - istniejących rezerwatów przyrody,
  - Magurskiego Parku Narodowego (MPN),
  - Otuliny Magurskiego Parku Narodowego,
  - Jaśliskiego Parku Krajobrazowego (JPK),
  - Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego (OCHKBN),
  - pomników przyrody,
  - użytków ekologicznych,obowiązują przepisy aktów ustanawiających ochronę prawną oraz zakazuje się prowadzenia wszelkich działań, które mogłyby zagrażać wartościom przyrodniczym, historycznym i kulturowym.
- ➔ Wprowadza się strefy ochrony:
  - pośredniej wokół ujęcia wody w Lipowicy,
  - sanitarnej 50 m i 150 m od cmentarzy,w których obowiązuje ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu zgodnie z przepisami szczególnymi.

- ➔ W zakresie ochrony przyrody i środowiska m.in.:
  - ograniczenie możliwości zmiany przeznaczenia terenów lasów, w tym zadrzewień na inne cele,
  - sukcesywne tworzenie nowych zadrzewień i zalesień oraz wprowadzanie zieleni o znaczeniu przeciwerozojnym,
  - zachowanie powierzchni niezabudowanej dla wydzielonych kategorii terenów jako powierzchni biologicznie czynnej,
  - zachowanie istniejących cieków wraz z ich obudową biologiczną,
  - bezwzględna ochrona przed osuszaniem małych i okresowych zbiorników wodnych,
  - zakaz stosowania ogrodzeń na trwale związanych z podłożem w odległości mniejszej niż 4 m od linii brzegowej cieków,
  - zakaz lokalizacji nowych obiektów budowlanych innych niż urządzenia wodne, urządzenia infrastruktury drogowej i technicznej w odległości mniejszej niż 10 m od linii brzegowej cieków wodnych, w celu zachowania obudowy biologicznej cieku,
  - ochrona gleb przed zagrożeniem erozją.
- ➔ W zakresie ograniczania uciążliwości obiektów m.in.:
  - zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu i powierzchniowych zbiorników wód,
  - warunkiem realizacji nowej zabudowy jest wyposażenie budynków w urządzenia do odprowadzania ścieków,
  - prowadzenie działalności usługowej lub produkcyjnej nie może powodować powstawania uciążliwości wykraczających poza granice działki, do której użytkownik ma tytuł prawny, a zwłaszcza odorów, hałasu, wibracji, zanieczyszczeń powietrza,
  - w przypadku ustanowienia stref ochronnych ujęć wód oraz obszarów ograniczonego użytkowania przyjęcie ustaleń dla obszaru jako nadrzędnych w stosunku do ustaleń planu,
  - ustalone zostały wartości progowe hałasu w środowisku dla terenów: U/MN, U/MN(Z), MW, MN, MN/Z, MN/ZO, MN/U-1, MN/U-1(Z), MN/U02, MN/U-2(Z), U1, U1(Z), U2, U2(Z), M3, U4.
- ➔ W zakresie ochrony dóbr kultury i krajobrazu wskazuje się:
  - obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków,
  - strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej,
  - strefę ochrony archeologicznej,
  - obiekty zabytkowe wpisane do ewidencji zabytków,dla których określone zostały zasady i wymagania ochrony.
- ➔ W zakresie infrastruktury technicznej i komunalnej m.in.:
  - system zaopatrzenia w wodę powinien zapewnić wszystkim mieszkańcom wymaganą ilość wody (również na cele ochrony przeciwpożarowej) w oparciu o zbiorcze, lokalne i indywidualne systemy wodociągowe, funkcjonujące na ujęciach wód podziemnych i powierzchniowych,
  - dla ujęć lokalnych wymagane jest zapewnienie ochrony poprzez ustanowienie stref ochronnych,
  - system odprowadzania ścieków sanitarnych i deszczowych będzie funkcjonował w oparciu o istniejącą oczyszczalnię ścieków w Dukli oraz projektowane na terenie miasta Krosna, gminy Chorkówka, Tylawa, Daliowa,
  - dopuszcza się indywidualne/grupowe oczyszczalnie ścieków, a do czasu realizacji kanalizacji zbiorczej dopuszcza się na terenach zainwestowa-

- nych, nieuzbrojonych w kanalizację sanitarną, gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych, szczelnych, atestowanych z systematycznym wywozem ścieków do punktów zlewnych,
- źródłem zaopatrzenia w gaz będą stacje gazowe I stopnia, zlokalizowane w miejscowościach: Równe, Wietrzno, Łęki Dukielskie,
  - podstawowym źródłem zaopatrzenia w energię elektryczną pozostaje istniejąca sieć średniego napięcia 15 kV,
  - dla linii najwyższych, wysokich i średnich napięć, stacji transformatorowych oraz siłowni wiatrowych wyznaczono strefy techniczne zgodnie z przepisami szczególnymi,
  - utrzymuje się istniejące indywidualne systemy grzewcze lokalne. W miejsce węglowych źródeł ciepła preferuje się wykorzystanie gazu, innych paliw ekologicznych lub energii elektrycznej.
  - usuwanie odpadów odbywać się będzie zgodnie z programem gospodarki odpadami sporządzonym dla całej gminy, ze szczególnym uwzględnieniem segregacji odpadów u źródła ich powstawania.

W zależności od przeznaczenia oraz warunków zabudowy i zagospodarowania wyznaczone zostały następujące tereny:

**U/MN, U/MN(Z) – tereny zabudowy usługowej i mieszkaniowej – przestrzeń publiczna**, przeznaczone pod: lokalizację zabudowy usługowej i mieszkaniowej, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania terenu:

- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona.

**MW – teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej**, przeznaczone pod: zabudowę mieszkaniową, wielorodzinną, w których dopuszcza się: usługi publiczne i komercyjne, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, obiekty gospodarcze, drogi dojazdowe, ciągi piesze, pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, zieleń urządzona, zadrzewienia, wody powierzchniowe, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania terenów:

- pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na minimum 40% powierzchni terenu,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów produkcyjnych, składowych i magazynowych oraz zabudowy zagrodowej,
- wysokość budynków mieszkalnych do 5 kondygnacji i nie większa niż 18,0 m, a usługowych nie większa niż 6,0 m.

**MN, MN(Z), MN(O), MN(ZO) – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej**, przeznaczone pod: zabudowę mieszkaniową jednorodziną, w których dopuszcza się usługi publiczne i komercyjne nieuciążliwe, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, obiekty gospodarcze, drogi dojazdowe, ciągi piesze, pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, zieleń urządzona, zadrzewienia, wody powierzchniowe, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania terenów:

- wielkość nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 10 a,
- pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na minimum 40% powierzchni działki,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- obowiązuje zakaz lokalizacji: obiektów produkcyjnych, składowych i magazynowych oraz zabudowy zagrodowej,
- w terenach oznaczonych symbolem MN(Z), MN(O), MN(ZO) obowiązują ustalenia dotyczące stref zagrożonych zalewami (Z), ruchami osuwiskowymi (O) lub obu równocześnie (ZO),
- wysokość budynków mieszkalnych do 2,5 kondygnacji, nie większa niż 11,5 m, a usługowych nie większa niż 8,0 m.

**MN/U-1, MN/U-1(Z), MN/U-2, MN/U-2(Z), MN/U-2(E), MN/U-2(ZE) – tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej**, przeznaczone pod: zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, usługi publiczne, usługi komercyjne nieuciążliwe, zlokalizowane na wydzielonych działkach lub w budynkach mieszkalnych, w których dopuszcza się: obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, obiekty gospodarcze, obiekty i urządzenia sportu i rekreacji, drogi dojazdowe, ciągi piesze, pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, zieleń urządzona, zadrzewienia, wody powierzchniowe, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania terenów:

- w granicach terenów MN/U-1 i MN/U-1(Z) obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy zagrodowej,
- wielkość nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 10 a,
- pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na minimum 30% powierzchni działki,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- w terenach oznaczonych symbolem (Z) obowiązują ustalenia dotyczące stref zagrożonych zalewami,
- wysokość budynków mieszkalnych do 2,5 kondygnacji nadziemnych, nie większa niż 11,5 m, a usługowych nie większa niż 10,0 m.

**RM1, RM1(Z), RM1(E), RM1(O), RM1(ZE), RM1(ZO), RM1(EO), RM1(ZEO), RM2, RM2(W), RM2(Z), RM2(E), RM2(WZ), RM2(WE), RM2(ZE), RM2(WZE) – tereny zabudowy zagrodowej**, przeznaczone pod: zabudowę mieszkaniową, zagrodową, w której dopuszcza się m.in.: usługi publiczne i komercyjne, obiekty produkcyjne, składowe, magazynowe, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania terenów:

- wielkość nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 15 a, natomiast dla zabudowy zagrodowej nie może być mniejsza niż 20 a,
- pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na minimum 40% powierzchni działki,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową i produkcyjną nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i gospodarczej na działkach nie zainwestowanych do czasu ustalenia przebiegu projekto-

- wanej drogi ekspresowej „S-19” (E) oraz lokalizacji projektowanego zbiornika wodnego na rzece Jasiołce (W),
- w terenach oznaczonych symbolem (Z) obowiązują ustalenia dotyczące strefy zagrożonej zalewami,
- w terenach oznaczonych symbolem (O) obowiązują ustalenia dotyczące stref zagrożonych ruchami osuwiskowymi,
- wysokość budynków mieszkalnych do 3 kondygnacji nadziemnych nie większa niż 13 m, a usługowych lub gospodarczych nie większa niż 11,0 m.

**U1, U1(Z), U1(E), U1(ZE) – tereny usług publicznych – przestrzeń publiczna**, przeznaczone pod obiekty i urządzenia służące realizacji celów publicznych, w których dopuszcza się m.in.: usługi komercyjne, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, obiekty i urządzenia sportu i rekreacji, drogi dojazdowe, place manewrowe, ciągi piesze i pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania terenów:

- zapewnienie obsługi parkingowej oraz lokalizacja placów manewrowych w granicach działki, do której użytkownik ma tytuł prawny,
- maksymalna powierzchnia zabudowy kubaturowej może wynosić 30% powierzchni,
- pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na minimum 40% powierzchni działki,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- w terenach oznaczonych symbolem (Z) obowiązują ustalenia dotyczące strefy zagrożonej zalewami,
- wysokość budynku nie większa niż 13,0 m.

**U2, U2(Z), U2(E), U2(ZE) – tereny usług komercyjnych**, przeznaczone pod: obiekty i urządzenia służące realizacji przedsięwzięć komercyjnych, obiekty wytwórczości i rzemiosła produkcyjnego, w których dopuszcza się m.in.: obiekty produkcyjne, składowe i magazynowe, urządzenia służące realizacji celów publicznych, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, sportu i rekreacji, drogi dojazdowe, place manewrowe, ciągi piesze i pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania terenów:

- zapewnienie obsługi parkingowej nowych obiektów usługowych, produkcyjnych, składowych i magazynowych oraz lokalizacja placów manewrowych w granicach działki, do której użytkownik ma tytuł prawny,
- wielkość nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 15 a,
- maksymalna powierzchnia zabudowy kubaturowej może wynosić 40%,
- pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na minimum 30% powierzchni działki,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową i produkcyjną nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- w terenach oznaczonych symbolem (E) obowiązuje zakaz lokalizacji nowej zabudowy do czasu ustalenia przebiegu projektowanej drogi ekspresowej „S-19”,
- w terenach oznaczonych symbolem (Z) obowiązują ustalenia dotyczące strefy zagrożonej zalewami,

- wysokość budynku nie większa niż 13,0 m.

**U3, U3(E) – tereny usług kultu religijnego**, przeznaczone pod: obiekty kultu religijnego, w których dopuszcza się m.in.: zabudowę mieszkaniową związaną z użytkowaniem podstawowym, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, obiekty gospodarcze związane z przeznaczeniem podstawowym, ciągi piesze, pieszo-jezdne, parkingi, trasy rowerowe, zieleń urządzoną i zadrzewienia, wody powierzchniowe, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania:

- dopuszcza się indywidualną formę obiektów kultu religijnego i obiektów małej architektury,
- obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów produkcyjnych, składowych i magazynowych oraz zabudowy zagrodowej,
- zakaz lokalizacji nowej zabudowy na działkach nie zainwestowanych do czasu ustalenia przebiegu projektowanej drogi ekspresowej „S-19” (E).

**U4, U4(Z), U4(E), U4(ZE) – tereny usług turystyki**, przeznaczone pod: obiekty obsługi ruchu turystycznego, zabudowę mieszkaniową, pensjonatową i letniskową, w których dopuszcza się m.in.: obiekty i urządzenia sportu i rekreacji służące realizacji przedsięwzięć komercyjnych, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, ciągi piesze, pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania terenów:

- zapewnienie obsługi parkingowej, w granicach działki do której użytkownik ma tytuł prawny,
- wielkość nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 15 a,
- maksymalna powierzchnia zabudowy kubaturowej może wynosić 40% powierzchni,
- pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na minimum 30% powierzchni,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- w terenach oznaczonych symbolem (E) obowiązuje zakaz lokalizacji nowej zabudowy do czasu ustalenia przebiegu projektowanej drogi ekspresowej „S-19”,
- w terenach oznaczonych symbolem (Z) obowiązują ustalenia dotyczące strefy zagrożonej zalewami,
- wysokość budynku nie większa niż 14,0 m.

**US1 – tereny usług sportu**, przeznaczone pod: boiska sportowe, hale sportowe, sale gimnastyczne, terenowe urządzenia sportu, w których dopuszcza się m.in.: terenowe urządzenia rekreacji, usługi komercyjne, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, wewnętrzne ciągi komunikacyjne, parkingi, ścieżki rowerowe, zieleń urządzoną i zadrzewienia, w których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania terenów:

- zapewnienie obsługi parkingowej w granicach działki, do której użytkownik ma tytuł prawny,
- wielkość nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 10 a,
- maksymalna powierzchnia zabudowy kubaturowej może wynosić 30% powierzchni,

- pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na minimum 40% powierzchni działki,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- wysokość budynku nie większa niż 14,0 m.

**US2, US2(Z) – tereny usług sportu i rekreacji nadwodnej**, przeznaczone pod: obiekty i urządzenia sportów wodnych, obiekty i urządzenia rekreacji nadwodnej, w których dopuszcza się: terenowe urządzenia sportu i rekreacji, obiekty i urządzenia służące realizacji przedsięwzięć komercyjnych, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, place manewrowe, ciągi piesze i pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, zieleń urządzoną i zadrzewienia, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania terenów:

- zapewnienie obsługi parkingowe w granicach działki, do której użytkownik ma tytuł prawny,
- wielkość nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 15 a,
- maksymalna powierzchnia zabudowy kubaturowej może wynosić 30%,
- pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na minimum 40% powierzchni działki,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- wysokość budynku nie większa niż 10,0 m.

**US3 – tereny usług sportu i rekreacji narciarskiej**, przeznaczone pod: obiekty i urządzenia sportów narciarskich i rekreacji narciarskiej, w których dopuszcza się m.in.: terenowe urządzenia sportu i rekreacji, obiekty i urządzenia służące realizacji przedsięwzięć komercyjnych, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, place manewrowe, ciągi piesze i pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, zieleń urządzoną i zadrzewienia, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania:

- zapewnienie obsługi parkingowej nowych obiektów usługowych oraz lokalizacja placów manewrowych w granicach działki, do której użytkownik ma tytuł prawny,
- wielkość nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 15 a,
- maksymalna powierzchnia zabudowy kubaturowej może wynosić 40%,
- pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na minimum 30% powierzchni działki,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- wysokość budynku nie większa niż 10,0 m.

**P, P(Z) – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów**, przeznaczone pod: obiekty produkcyjne, składowe i magazynowe, w których dopuszcza się m.in.: obiekty i urządzenia służące realizacji przedsięwzięć komercyjnych, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, obiekty i urządzenia sportu i rekreacji, drogi dojazdowe, place manewrowe, parkingi, zieleń urządzona i zadrzewienia, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania:



- zapewnienie obsługi parkingowej nowych obiektów usługowych, produkcyjnych, składowych i magazynowych oraz lokalizacja placów manewrowych w granicach działki, do której użytkownik ma tytuł prawny,
- wielkość nowych działek budowlanych nie może być mniejsza niż 15 a,
- maksymalna powierzchnia zabudowy kubaturowej może wynosić 50% powierzchni,
- pozostawienie powierzchni biologicznie czynnej na minimum 20% powierzchni działki,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową i produkcyjną nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej,
- w terenach oznaczonych symbolem (Z) obowiązują ustalenia dotyczące strefy zagrożonej zalewami,
- wysokość budynku nie większa niż 15.0 m.

**PG, PG(W) – tereny eksploatacji górniczej**, przeznaczone pod: obiekty i urządzenia służące eksploatacji surowców mineralnych oraz zaplecza technicznego jednostek eksploatujących, w których dopuszcza się: obiekty produkcyjne, składowe i magazynowe, obiekty i urządzenia służące realizacji przedsięwzięć komercyjnych, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, obiekty i urządzenia sportu i rekreacji, drogi dojazdowe, place manewrowe, parkingi, zieleń urządzona i zadrzewienia, wody powierzchniowe, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania:

- obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej,
- tereny oznaczone symbolem (W) położone są w zasięgu projektowanego zbiornika wodnego na rzece Jasiołce,
- uciążliwość wszystkich obiektów i urządzeń związanych z działalnością usługową i produkcyjną nie może wykraczać poza granice działki, na której jest prowadzona,
- prowadzenie eksploatacji górniczej w sposób nie wykluczający realizacji projektowanego zbiornika wodnego na rzece Jasiołce.

**ZC1, ZC2 – tereny cmentarzy**, przeznaczone pod: groby, obiekty kultu religijnego, obiekty administracyjnej i gospodarczej obsługi cmentarza, urządzenia infrastruktury służące obsłudze cmentarza, w których dopuszcza się m.in.: obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, wewnętrzne ciągi komunikacyjne, parkingi, zieleń urządzoną i zadrzewienia.

**W – tereny infrastruktury technicznej – zaopatrzenie w wodę**, przeznaczone pod: ujęcia wód podziemnych, obiekty, urządzenia i sieci związane z zaopatrzeniem w wodę, w których dopuszcza się: obiekty administracyjno-gospodarcze związane z zaopatrzeniem w wodę, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, place manewrowe, parkingi, zieleń urządzona i zadrzewienia, wody powierzchniowe, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania terenów:

- rozwiązania konstrukcyjne muszą uwzględniać położenie w terenach zalewowych,
- zakaz prowadzenia wszelkich działań, które mogą zagrażać zanieczyszczeniom wód lub powodować obniżenie wydajności ujęć,

- wszelkie działania muszą być zgodne z przepisami szczególnymi regulującymi ochronę źródeł i ujęć wody.

**K – tereny infrastruktury technicznej – odprowadzanie i oczyszczanie ścieków**, przeznaczone pod: oczyszczalnie ścieków oraz obiekty, urządzenia i sieci związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, w których dopuszcza się m.in.: obiekty administracyjno-gospodarcze związane z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, place manewrowe, parkingi, zieleń urządzona i zadrzewienia, dla których ustala się m.in. następujące zasady zabudowy i zagospodarowania terenów:

- rozwiązania konstrukcyjne muszą uwzględniać położenie w terenach zalewowych,
- zapewnienie osiągnięcia stopnia oczyszczania zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi,
- ograniczenie uciążliwości obiektu do terenów, które nie mogą obejmować lokalizacji istniejącej zabudowy oraz terenów przeznaczonych do zabudowy.

**E – tereny infrastruktury technicznej – zaopatrzenie w energię elektryczną**, przeznaczone pod: główne punkty zasilania (GPZ) i stacje transformatorowe oraz obiekty, urządzenia i sieci związane z zaopatrzeniem w energię elektryczną, w których dopuszcza się m.in.: obiekty administracyjno-gospodarcze związane z zaopatrzeniem w energię elektryczną, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, place manewrowe, parkingi, zieleń urządzona i zadrzewienia, w których obowiązuje ograniczenie uciążliwości obiektu do terenów, które nie mogą obejmować istniejącej zabudowy oraz terenów przeznaczonych do zabudowy.

**G – tereny infrastruktury technicznej – zaopatrzenie w gaz**, przeznaczone pod: stacje redukcyjno-pomiarowe oraz obiekty, urządzenia i sieci związane z zaopatrzeniem w gaz, w których dopuszcza się m.in.: obiekty administracyjno-gospodarcze związane z zaopatrzeniem w gaz, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, place manewrowe, parkingi, zieleń urządzona i zadrzewienia, w których obowiązuje ograniczenie uciążliwości obiektu do terenów, które nie mogą obejmować istniejącej zabudowy oraz terenów przeznaczonych do zabudowy.

**O – tereny infrastruktury technicznej – gospodarka odpadami**, przeznaczone pod: wysypiska śmieci oraz obiekty, urządzenia i sieci związane z gospodarką odpadami, w których dopuszcza się m.in.: obiekty administracyjno-gospodarcze związane z gospodarką odpadami, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, place manewrowe, parkingi, zieleń urządzona i zadrzewienia, w których obowiązuje ograniczenie uciążliwości obiektu do terenów, które nie mogą obejmować istniejącej zabudowy oraz terenów przeznaczonych do zabudowy.

**T – tereny infrastruktury technicznej – telekomunikacja**, przeznaczone pod: obiekty i urządzenia telekomunikacji oraz sieci związane z telekomunikacją, w których dopuszcza się m.in.: obiekty administracyjno-gospodarcze związane z telekomu-

nikacją, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, place manewrowe, parkingi, zieleń urządzona i zadrzewienia, w których obowiązuje ograniczenie uciążliwości obiektu do terenów, które nie mogą obejmować istniejące zabudowy oraz terenów przeznaczonych do zabudowy.

**KGP, KG, KZ, KL, KD – tereny dróg i ulic publicznych, KDW – tereny dróg i ulic wewnętrznych, KP – tereny ciągów pieszo-jezdnych**, w których dopuszcza się: ciągi piesze i rowerowe, zatoki autobusowe i urządzone przystanki dla pasażerów, obiekty służące izolacji od uciążliwości komunikacyjnej, miejsca postojowe dla samochodów osobowych, obiekty małej architektury, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej – zgodnie z przepisami szczególnymi, zieleń urządzoną i zadrzewienia, dla których ustala się jako obowiązujące minimalne szerokości w liniach rozgraniczających:

– droga / ulica klasy KGP	30 m
– drogi / ulice klasy KG	25 m
– drogi / ulice klasy KZ	20 m
– drogi klasy KL	15 m
– ulice klasy KL	12 m
– drogi / ulice klasy KD	10 m
– drogi / ulice klasy KDW	10 m
– ciągi pieszo-jezdne KP	8 m.

**KU1, KU2 – tereny urządzeń komunikacyjnych**, przeznaczone pod: parkingi i inne urządzenia komunikacji, w których dopuszcza się m.in.: obiekty administracyjno-gospodarcze związane z komunikacją, obiekty i urządzenia służące realizacji przedsięwzięć komercyjnych, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, zieleń urządzona i zadrzewienia.

**ZP1, ZP2 – tereny zieleni urządzonej**, przeznaczone pod: zieleń parkową, skwery, zieleńce, w których dopuszcza się m.in.: obiekty administracyjno-gospodarcze związane z utrzymaniem zieleni, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, ciągi piesze, ścieżki rowerowe, wody powierzchniowe.

**ZP3, ZP4(Z) – tereny zespołów dworsko-parkowych**, przeznaczone pod: usługi turystyki i publiczne zlokalizowane w ramach istniejącej zabudowy, w których dopuszcza się m.in.: obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, obiekty i urządzenia sportu i rekreacji, obiekty i urządzenia służące organizacji imprez plenerowych, drogi dojazdowe, ciągi piesze, pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, zieleń urządzona i zadrzewienia, wody powierzchniowe, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania:

- obowiązuje zakaz lokalizowania nowej zabudowy oraz dokonywania podziałów własnościowych założeń dworsko-parkowych,
- ochrona i odnowa obiektów zabytkowych oraz założeń zieleni parkowej i urządzonej,
- przebudowa i rozbudowa istniejących obiektów zabytkowych tylko pod warunkiem uwzględnienia specjalistycznych wskazań z zakresu konserwacji zabytków,
- w terenach oznaczonych symbolem (Z) obowiązują ustalenia dotyczące strefy zagrożonej zalewami.

**ZL, ZL(W) – tereny leśne**, przeznaczone pod: lasy, obiekty i urządzenia obsługi gospodarki leśnej, w których dopuszcza się m.in.: obiekty małej architektury służące turystyce i rekreacji, drogi dojazdowe, ciągi piesze, ścieżki rowerowe, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, wody powierzchniowe, tereny oznaczone symbolem (W) położone są w zasięgu projektowanego zbiornika wodnego na rzece Jasiołce, dla których ustala się następujące zasady zagospodarowania:

- zachowanie pokrywy leśnej,
- zagospodarowanie zgodne z zasadami określonymi w planach urządzania lasów, z uwzględnieniem funkcji ochronnych, nie wykluczające realizacji projektowanego zbiornika wodnego na rzece Jasiołce,
- obowiązuje zakaz lokalizowania wszelkiego rodzaju zabudowy i zainwestowania.

**ZN, ZN(W) – tereny zieleni o funkcjach ekologicznych i ochronnych**, przeznaczone pod: obudowę biologiczną wód powierzchniowych, murawy trawiaste, łąki, użytki rolne, zieleń urządzona i zadrzewienia, w których dopuszcza się m.in.: zalesienia stanowiące elementy obudowy biologicznej wód powierzchniowych, obiekty małej architektury służące turystyce i rekreacji, drogi dojazdowe, ciągi piesze, ścieżki rowerowe, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, dla których ustala się m.in. następujące zasady zagospodarowania:

- zachowanie cieków i naturalnych stosunków wodnych,
- obowiązuje zakaz lokalizowania zabudowy za wyjątkiem obiektów i urządzeń służących obsłudze gospodarki leśnej i wodnej,
- dopuszcza się zalesienia po uzyskaniu pozytywnej opinii administratora cieku,
- tereny oznaczone symbolem (W) położone są w zasięgu projektowanego zbiornika wodnego na rzece Jasiołce.

**R/ZL – tereny rolne z możliwością zalesienia**, przeznaczone pod: grunty orne, łąki, trwałe użytki zielone, sady, ogrody, zalesienia, w których dopuszcza się m.in.: obiekty małej architektury oraz urządzenia terenowe służące turystyce i rekreacji, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, ciągi piesze, pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, zieleń urządzona i zadrzewienia, urządzenia wodne, dla których:

- obowiązuje zakaz budowy obiektów służących hodowli bezściółkowej,
- dopuszcza się możliwość realizacji nowej zabudowy mieszkalnej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej.

**R1, R1(W), R2, R3, R4 – tereny rolne**, przeznaczone pod: grunty orne, łąki, trwałe użytki zielone, sady, ogrody, w których dopuszcza się m.in.: obiekty małej architektury oraz urządzenia terenowe służące turystyce i rekreacji, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, ciągi piesze, pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, zieleń urządzona i zadrzewienia, urządzenia wodne, wody powierzchniowe; tereny oznaczone symbolem (W) położone są w zasięgu projektowanego zbiornika wodnego na rzece Jasiołce. W granicach terenów:

- R1, R2, R3, R4 – utrzymuje się istniejące obiekty budowlane z możliwością ich rozbudowy i przebudowy,
- R1(W) – utrzymuje się istniejące obiekty budowlane bez możliwości ich rozbudowy i przebudowy,

- R1, R1(W), R2, R3, R4 – obowiązuje zakaz budowy obiektów służących hodowli bezściółkowej,
- R1, R1(W) – obowiązuje całkowity zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej i gospodarczej,
- R3, R4 – obowiązuje całkowity zakaz lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej,
- R2 – dopuszcza się możliwość realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej w obrębie działki siedliskowej,
- R3 – dopuszcza się możliwość lokalizacji obiektów i urządzeń elektrowni wiatrowych,
- R4 – dopuszcza się możliwość lokalizacji obiektów i urządzeń wyciągów narciarskich.

**ZD – tereny ogrodów działkowych**, przeznaczone pod: ogrody działkowe, grunty orne, łąki, trwałe użytki zielone, sady, ogrody, w których dopuszcza się m.in.: obiekty małej architektury oraz urządzenia terenowe służące turystyce i rekreacji, obiekty, urządzenia i sieci infrastruktury technicznej, drogi dojazdowe, ciągi piesze, pieszo-jezdne, parkingi, ścieżki rowerowe, zieleń urządzona i zadrzewienia, urządzenia wodne, wody powierzchniowe.

**RW – tereny gospodarki rybackiej**, przeznaczone pod: stawy rybne oraz obiekty i urządzenia służące hodowli ryb.

**WS – tereny wód powierzchniowych śródlądowych**, przeznaczone pod: wody powierzchniowe śródlądowe oraz urządzenia wodne.

## V. OKREŚLENIE POTENCJALNYCH SKUTKÓW I OCENA WPŁYWU PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE

### 1. Aktualne i projektowane zagospodarowanie terenu

Stan poszczególnych elementów środowiska charakteryzuje się niewielkimi przekształceniami cech naturalnych oraz bardzo wysokimi walorami przyrodniczymi i krajo-  
brazowymi. Uwarunkowania naturalne wykształciły typowy dla Beskidów krajobraz rol-  
niczy z dominacją półnaturalnych zbiorowisk nieleśnych segetalnych. Najbardziej zbli-  
żone do naturalnych zbiorowiska roślinne, to lasy zachowane w szczytowych partiach  
gó, wierzchowinach, stokach garbów i lejach źródłowych potoków.

W dolinie Jasiołki, wzdłuż drogi Miejsce Piastowe – Barwinek oraz w bocznych  
dolinach skupiona jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, której towarzyszą za-  
budowania gospodarcze (stodoły, obory, garaże), letniskowa oraz obiekty oświaty,  
handlu i usług. Tereny znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy przede  
wszystkim ogródki, sady, które stanowią zaplecze zabudowy mieszkaniowej.

Tereny zabudowy charakteryzują się dość dobrym wyposażeniem infrastruktural-  
nym, m.in.:

- ⇒ Kanalizacja sanitarna – obejmuje jedynie miasto Dukła i część Teodorówki i Cergowej oraz lokalna w Szklarach. Na pozostałym terenie brak zbiorczej sieci kanalizacyjnej.
- ⇒ Wodociągi – miejski w Dukli, bazujący na ujęciu powierzchniowym (pot. Lipowiecki), lokalne oparte na ujęciach wód podziemnych i źródłach oraz indywidualne (studnie).
- ⇒ Sieć energetyczna – w pełni zaspokaja potrzeby mieszkańców.
- ⇒ Sieć gazowa – obejmuje tylko północną część gminy wraz z Dukłą, Jasionką i częściowo Lipowicą.
- ⇒ Zaopatrzenie w ciepło – lokalne, indywidualne układy ciepłownicze oparte na węglu, koksie, drewnie i gazie.
- ⇒ Gospodarka odpadami – odpady odbierane i wywożone na podstawie umów ze specjalistycznymi przedsiębiorstwami na nowoczesne, spełniają-  
ce wymagania ochrony środowiska, gminne wysypisko odpadów komunal-  
nych w Dukli.
- ⇒ Komunikacja – dobra dostępność komunikacyjna oparta na sieci dróg kra-  
jowych (droga nr 9 do przejścia granicznego w Barwinku), wojewódzkich  
i lokalnych.

W strukturze użytkowania gruntów dominują lasy (blisko 54%) oraz użytki rolne, w tym grunty orne 20,7% powierzchni gminy. Aktualną strukturę użytkowania gruntów przedstawia poniższa tabela.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO  
do projektu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla

Tab. 2. Struktura użytkowania gruntów (wg BDL 2002 r.)

Rodzaj użytkowania	miasto Dukla		miasto i gmina ogółem	
	powierzchnia		powierzchnia	
	w ha	w %	w ha	w %
Użytki rolne	154	0,5	11 793	35,4
w tym: grunty orne	105	0,3	6 887	20,7
sady	1	0,0	63	0,2
łąki	1	0,0	2 109	6,3
pastwiska	47	0,1	2 734	8,2
Lasy	207	0,6	17 902	53,8
Pozostałe grunty i nieużytki	187	0,6	3 609	10,8
RAZEM	548	1,7	33 304	100,0

Tab. 3. Bilans terenów zainwestowanych (wg M-3)

Nr obszaru	Miejscowość	Rzeczywista powierzchnia terenów zainwestowanych w ha	Tereny mieszkaniowe i usługowe w dotychczas obowiązującym planie		
			powierzchnia brutto w ha	rezerwa terenów	
				w ha	w %
1	DUKLA	74,6	97,4	47,8	49,1
2	Cergowa	57,9	74,2	30,6	41,2
	Zboiska	27,2	36,7	16,6	45,2
	Jasionka	41,9	107,7	72,4	67,2
	Lipowa	21,5	27,5	10,5	38,2
	Nowa Wieś	6,4	14,6	8,2	56,2
	RAZEM	154,9	260,7	138,3	53,0
3	Nadole	24,9	47,3	25,9	54,8
	Teodorówka	52,5	91,7	48,0	52,3
	RAZEM	77,4	139,0	73,9	53,2
4	Iwła	31,1	55,5	29,7	53,5
	Chyrowa	5,9	26,2	21,5	82,1
	Głojsce	31,3	49,8	25,4	51,0
	RAZEM	68,3	131,5	76,6	58,3
5	Wietrzno	33,5	84,1	57,0	67,8
	Łęki Dukielskie	58,2	104,9	57,9	55,2
	RAZEM	91,7	189,0	114,9	60,8
6	Równe	79,4	124,2	62,6	50,4
7	Trzciana	12,7	30,4	23,3	76,6
	Zawadka Rymanowska	11,3	21,8	17,4	45,2
	Tylawa	30,3	79,2	55,8	70,5
	Barwinek	11,3	52,2	45,1	86,5
	Zydranowa	6,8	12,9	6,5	50,4
	RAZEM	72,4	196,5	148,1	75,4

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO  
do projektu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla

8	Mszana	16,4	32,8	18,7	57,0
	Olchowiec	3,9	74,7	71,9	96,3
	Ropianka	0,9	3,1	2,4	77,4
	Smereczne	□	□	□	□
	Wilsznia	□	□	□	□
	RAZEM	21,2	110,6	93,0	84,1
9	Daliowa	18,3	27,7	13,0	46,9
	Szklary	6,8	9,6	3,7	38,5
	Kamionka	□	□	□	□
	RAZEM	25,1	37,3	16,7	44,8
10	Jaśliska	20,7	42,8	30,6	71,5
	Posada Jaśliska	31,8	52,6	26,9	51,1
	Wola Niżna	9,7	30,4	22,6	74,3
	Wola Wyżna	7,5	2,7	-4,2	□
	Lipowiec	5,6	3,5	-1,5	□
	Czeremcha	2,6	2,6	□	□
	RAZEM	77,9	134,6	74,4	55,3
MIASTO I GMINA OGÓŁEM		742,9	1420,8	849,2	59,8

Tereny trwale zainwestowane, tj. zabudowane, komunikacyjne zajmują ok. 2,2% powierzchni gminy. W dotychczas obowiązującym planie tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i usługową na obszarze miasta i gminy zajmują ponad 1420 ha, co stanowi 4,3% ogólnej powierzchni (tab. 3).

W stosunku do terenów już zainwestowanych rezerwa terenów budowlanych w poszczególnych sołectwach waha się od ok. 40% do ponad 96%. Najwięcej wolnych terenów budowlanych znajduje się na terenie Obszaru planu 8 ponad 84% oraz na Obszarach 7 i 5 powyżej 60%, natomiast najmniej w Obszarze planu 1 (Dukla) i 9 poniżej 50% (tab. 3). W sołectwach Wola Wyżna, Lipowiec i Czeremcha (Obszar planu 10) brak jest rezerwy terenów budowlanych.

Projekt planu zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury użytkowania terenu, poprzez uściślenie zapisów uwzględniających aktualne zagospodarowanie terenów (tab. 4).

W ogólnym bilansie terenów przeznaczonych do zainwestowania największe zmiany dotyczą:

- wyznaczenia nowych terenów mieszkaniowych zarówno dla zabudowy jednorodzinnej, jak i zagrodowej w obszarach o braku rezerwy tych terenów, oraz o dużej aktywności inwestycyjnej,
- zwiększenia powierzchni terenów usług głównie U4 i U2 przeznaczonych pod obiekty obsługi ruchu turystycznego, sportu i rekreacji, jak również dla realizacji przedsięwzięć komercyjnych zapewniających wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych w rozwoju i promocji gminy,
- zachowania rezerwy terenów dla wariantowych tras przebiegu drogi „S-19”,
- zapewnienia terenów dla potrzeb przejścia granicznego w Barwinku,
- dostosowania zapisów planu do granicy rolno-leśnej, co umożliwi dodatkowe zalesienie terenów ekstensywnie wykorzystywanych przez rolnictwo,
- ograniczenia sposobu i intensywności zabudowy terenów zagrożonych zalaniem wodami powodziowymi lub wystąpieniem osuwisk,
- utrzymania zakazu budowy nowych obiektów na terenach przeznaczonych pod zbiornik wodny na Jasiołce.



**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO**  
do projektu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla

Tab. 4. Struktura przeznaczenia terenów (w ha)

Projekt planu	O b s z a r p l a n u *									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
U/MN, U/MN(Z)	1,6									5,2
MW	1,8									
MN, MN(Z), MN(O), MN(ZO)	26,1	38,7	15,1		3,1	12,0	8,9	6,1	10,2	4,2
MN/U-1, MN/U-1(Z), MN/U-2, MN-2(Z), MN/U-2(E), MN/U-2(ZE)	45,9	8,2	10,8	1,2	2,1	3,2	2,7	46,6	17,3	15,4
RM1, RM1(Z), RM1(E), RM1(O), RM1(ZE), RM1(ZO), RM1(EO), RM1(ZEO), RM2, RM2(W), RM2(Z), RM2(E), RM2(WZ), RM(WE), RM2(ZE), RM2(WZE)		219,7	147,8	175,9	221,4	117,5	101,8	31,4	20,4	157,1
U1, U1(Z), U1(E), U1(ZE)	4,7	1,3		2,5	1,4	1,8	2,8			3,8
U2, U2(Z), U2(E), U2(ZE)	1,8	5,7	0,5	1,1	1,4	7,0	40,6	5,2	3,5	4,0
U3, U3(E)	3,8	0,2		0,8	1,3	0,5	1,9	1,0	1,3	1,6
U4, U4(Z), U4(E), U4(ZE)	0,9			0,6	0,5		69,8	63,9	15,0	36,6
US1	2,6		0,5		2,5	1,3	0,4			
US2, US2(Z)	8,8			1,0						
US3	0,8	0,9		6,7						
P, P(Z)	20,6	1,0				2,8		1,4		0,5
PG, PG(W)		61,8			10,6	9,4	42,0		2,2	
ZC1, ZC2	5,8	2,8		1,4	1,2	1,5	2,0	2,1	1,4	4,1
W	0,3	0,5		1,9	0,6	0,2	0,3	0,6	0,3	2,3
K	0,3					0,0			2,1	
E	0,3	1,0				0,0	0,1	0,1		1,3
G	0,3				0,2	0,1	0,1			
O	12,1									
T							0,1		0,1	
KGP, KG, KZ, KL, KD, KDW, KP	25,8	60,8	30,0	43,0	49,2	39,5	104,9	36,3	28,3	52,1
KU1, KU2	2,9	0,3		0,6		0,1	0,2		0,4	
ZP1, ZP2	3,3						0,8			
ZP3, ZP4 (Z)	11,1	0,9			0,2					
ZL, ZL(W), ZL2, ZL4	264,8	515,6	451,0	1294,5	341,5	342,7	5735,6	3037,1	2393,1	4366,0
ZN, ZN(W)	8,2	23,2	3,3	10,4	3,7	16,4	35,9	0,5		0,6
R/ZL	16,2	456,4	243,7	681,7	253,3	427,1	1155,7	977,7	762,8	2235,6
R1, R1(W), R2, R3, R4	70,2	788,1	338,9	804,7	634,6	392,5	761,1	439,3	246,3	164,3
ZD	7,6								3,4	
RW		2,6			0,3	0,9	4,3	9,6		
WS	4,2	19,6	4,0	13,4	1,9	16,7	51,8	11,4	17,2	39,0
<b>OGÓŁEM</b>	<b>552,8</b>	<b>2209,3</b>	<b>1245,5</b>	<b>3041,5</b>	<b>1530,8</b>	<b>1393,1</b>	<b>8141,9</b>	<b>4670,5</b>	<b>3525,3</b>	<b>7093,7</b>

\* wykaz miejscowości wchodzących w skład obszaru planu wg tab. 3.

Przyrost terenów przeznaczonych dla potrzeb budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego, zagrodowego, usług oraz sportu w stosunku do dotychczas obowiązującego planu przedstawia tab. 5.

Tab. 5. Przyrost terenów mieszkaniowych i usługowych w stosunku do dotychczas obowiązującego planu\*

Obszar planu	Tereny biologicznie czynne w ha	Tereny zainwestowane ogółem		Tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej w ha	Przyrost terenów mieszkaniowych i usługowych w %
		ha	%		
1	391,4	161,4	29,2	119,4	22,6
2	1871,0	338,3	15,3	275,7	5,8
3	1040,8	204,7	16,4	174,7	25,7
4	2806,2	235,3	7,7	189,8	44,3
5	1247,1	283,7	18,5	233,7	23,6
6	1207,1	186,0	13,3	146,1	17,6
7	7787,3	354,6	4,3	246,9	25,6
8	4477,9	192,6	4,1	155,6	40,7
9	3426,4	98,9	2,8	67,7	81,5
10	6809,6	284,1	4,0	228,4	69,7

\* według materiałów M-3, bez uwzględnienia późniejszych zmian punktowych.

## 2. Identyfikacja potencjalnych skutków dla środowiska, ocena jego stanu i funkcjonowania oraz tendencje zmian

### ➔ Identyfikacja potencjalnych skutków

Stopień zachowania wartości przyrodniczych obszaru objętego planem powinien stanowić główne kryterium oceny prawidłowości ustaleń planu z punktu widzenia środowiska przyrodniczego. Dlatego też w niniejszej prognozie szczególną uwagę zwrócono na proponowane formy użytkowania terenu i zapisy regulujące możliwość działań, a zwłaszcza ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Aktualnie cały teren objęty planem charakteryzuje się małym stopniem zainwestowania i zagospodarowania.

Na podstawie projektowanego zagospodarowania terenu, w ramach prognozy, opracowano macierz identyfikacyjną oddziaływania wynikającego z ustaleń planu oraz ocenę skutków tych ustaleń na środowisko przyrodnicze (tab. 6).

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO  
do projektu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla

Tab. 6. Ocena skutków wpływu ustaleń projektu planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze

Projek- towane kategorie terenu	Uciążliwości wynikające z ustaleń planu							Ocena oddziaływania skutków planu na elementy środowiska					
	zanieczysz- czenie po- wietrza	zaburzenie stosunków wodnych, iakość wody	ścieki, odpady	hałas, wibracje	zaburzenia pokrywy glebowej	przekształ- cenie rzeźby	zanieczysz- czenie gleb	jakość powietrza	wody	krajobraz	warunki klimatyczne	przyroda ożywiona	ludzie
U/MN	○	○	○	○	•	•	○	*	*	•	•	•	•
MW	○	○	○	○	•	•	•	*	*	•	•	•	•
MN	○	•	•	•	•	•	•	*	•	•	•	•	•
MN/U-1, MN/U-2	○	○	○	○	•	•	○	*	*	*	•	•	*
RM1, RM2	•	•	○	•	•	•	○	•	*	•	•	•	•
U1, U2, U3, U4	○	○	○	○	•	•	○	*	*	*	•	•	*
US1, US2, US3	•	•	○	○	•	•	○	•	*	•	•	•	•
P	○	•	○	○	•	•	○	*	*	*	•	•	*
PG	•	○	○	○	○	○	○	•	*	*	•	*	*
ZC1, ZC2	•	○	○	•	•	•	•	•	*	•	•	•	•
W	•	○	•	•	•	•	•	•	*	•	•	•	•
K	○	○	○	○	•	•	•	*	*	*	•	•	•
E	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
G	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
O	○	○	○	○	○	•	○	*	*	*	•	•	*
T	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
KGP, KG	○	○	○	○	○	○	○	*	*	*	•	*	*
KZ, KL	○	•	○	○	○	•	•	*	*	•	•	•	*
KD, KDW, KP	•	•	○	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
KU1, KU2	○	○	○	○	○	•	•	*	*	•	•	•	•
ZP1, ZP2, ZP3	•	•	•	•	•	•	•	√	√	√	√	√	√
ZL	•	•	•	•	•	•	•	√	√	√	√	√	√
ZN	•	•	•	•	•	•	•	√	√	√	√	√	√
R/ZL	•	•	•	•	•	•	○	√	√	√	√	√	√
R1, R2	•	•	•	•	•	•	○	√	√	√	√	√	√
ZD	•	•	•	•	•	•	•	•	√	•	√	√	√
RW	•	○	•	•	•	•	•	√	•	•	•	√	√
WS	•	•	•	•	•	•	•	√	√	√	√	√	√

Objaśnienia:

- brak związku lub oddziaływanie bez znaczenia
- rodzaj występującej uciążliwości
- \* znaczące oddziaływanie negatywne
- √ znaczące oddziaływanie pozytywne

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO  
do projektu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla

Dodatkowo w obrębie miasta i gminy zostały wyznaczone cztery strefy (rozd. IV), na terenie których poszczególne kategorie projektowanego przeznaczenia otrzymały odpowiedni indeks zależny od strefy.

Podstawą wydzielenia tych stref są aktualne uwarunkowania środowiska przyrodniczego lub projektowany, nadrzędny w skali gminy sposób zagospodarowania, który wyklucza lub ogranicza inne możliwości zagospodarowania tych terenów (nie dotyczy to terenów, dla których obowiązują dodatkowo strefy ochronne i techniczne wynikające z przepisów szczególnych). Kombinacja różnych stref wynika z rozpatrywanych, a nie zatwierdzonych wariantów realizacji inwestycji, dla których została utrzymana rezerwa terenów Prognozę oddziaływań na środowisko przyrodnicze, kulturowe oraz zdrowie i życie mieszkańców poszczególnych kategorii przeznaczenia terenu w wyznaczonych strefach zawiera tab. 5. Kategorie te zostały pogrupowane wg sposobu użytkowania na: biologicznie czynne, do których zaliczono grunty orne, leśne, zieleń, wody oraz zainwestowane obejmujące tereny zabudowy, usług, komunikacji itp. Ocenę tę należy traktować jako dodatkowe skutki wpływu ustaleń projektu planu, których identyfikację w zależności od kategorii przeznaczenia podano w tab. 6.

Tab. 7. Prognoza oddziaływań na środowisko wg stref zawartych w ustaleniach planu

Rodzaj strefy	Sposób użytkowania i zagospodarowania terenów	klimat – zanieczyszczenie powietrza	wody powierzchniowe – zanieczyszczenie wód	wody podziemne – zanieczyszczenie wód	przekształcenie rzeźby	degradacja gleb	roślinność	zwierzęta	krajobraz	ludzie	nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska	zasoby kulturowe
Z	biologicznie czynne	•	◆	•	•	•	•	•	•	•	•	•
	zainwestowane	•	■	•	■	■	•	•	•	■	■	■
O	biologicznie czynne	•	•	•	◆	•	◆	•	•	•	•	•
	zainwestowane	•	•	•	■	■	•	•	•	■	■	•
W	biologicznie czynne	◆	◆	◆	•	•	■	■	◆	•	•	•
	zainwestowane	■	■	•	•	•	•	•	•	■	■	■
E	biologicznie czynne	■	■	■	■	■	■	■	■	•	■	•
	zainwestowane	■	■	•	•	■	•	•	•	■	■	•

Objaśnienia:

- Z – strefa zasięgu wielkiej wody 1% rzeki Jasiołki i jej dopływów
- O – strefa zagrożenia ruchami osuwiskowymi
- W – strefa lokalizacji projektowanego zbiornika wodnego na rzece Jasiołka
- E – strefa przebiegu projektowanej drogi ekspresowej „S-19”

Prognoza oddziaływań:

- brak związku lub oddziaływania bez znaczenia
- ◆ znaczące oddziaływania pozytywne
- znaczące oddziaływania negatywne

Przeprowadzona w tab. 6 i 7 identyfikacja potencjalnych skutków dla środowiska oparta została na ustalonych w projekcie planu funkcjach (kategoriach), dla których przyjęto kryteria:

- aktualne użytkowanie terenu odpowiada ustaleniom planu,
- projektowane użytkowanie przywraca naturalne cechy środowiska przyrodniczego,
- projektowane użytkowanie stwarza konflikty w środowisku przyrodniczym, kulturowym lub zagraża zdrowiu i życiu mieszkańców,
- zidentyfikowane oddziaływania występują w trakcie normalnego użytkowania terenów i są nieodłącznie związane z danym typem zagospodarowania niezależnie od jego położenia.

Jako podstawowe oddziaływania pozytywne lub negatywne w zakresie poszczególnych elementów środowiska przyjęto:

- ⇒ rzeźba, ukształtowanie terenu:
  - 1 przekształcenie powierzchni ziemi w związku z realizacją obiektów budowlanych, komunikacyjnych, eksploatacją surowców mineralnych,
  - 2 uaktywnienie terenów osuwisk, powstawanie nowych,
  - 3 stabilizacja obszarów osuwisk,
  - 4 rekultywacja terenów zdegradowanych,
- ⇒ wody powierzchniowe i podziemne:
  - 5 zaburzenia przepływu wód,
  - 6 zmiany zasobów,
  - 7 zmniejszenie retencji obszaru,
  - 8 zwiększenie retencji obszaru,
  - 9 zanieczyszczenia obszarowe (rolnictwo),
  - 10 zanieczyszczenia punktowe (zrzut ścieków komunalnych, przemysłowych, opadowych),
- ⇒ warunki klimatyczne:
  - 11 korzystne zmiany klimatu lokalnego,
  - 12 niekorzystne zmiany klimatu lokalnego,
  - 13 emisja zanieczyszczeń powietrza z systemów grzewczych,
  - 14 emisja zanieczyszczeń powietrza z obiektów przemysłowych i usługowych, komunikacji, w tym odorów,
  - 15 emisja hałasu,
  - 16 pochłanianie zanieczyszczeń,
- ⇒ pokrywa glebowa:
  - 17 degradacja składu i struktury gleb,
  - 18 wzmożenie procesów erozji gleb,
  - 19 osłabienie procesów erozji gleb,
  - 20 utrata cennych gleb III-IV klasy bonitacyjnej,
  - 21 zachowanie cennych gleb III-IV klasy bonitacyjnej,
  - 22 zanieczyszczenie gleb, w tym składowanie odpadów,
- ⇒ roślinność:
  - 23 utrata powierzchni biologicznie czynnej,
  - 24 zniszczenie lub przekształcenie naturalnych oraz cennych zbiorowisk roślinnych,
  - 25 wzbogacenie istniejących ekosystemów,

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO  
do projektu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla

- ⇒ świat zwierząt:
  - 26 przerwanie ciągów ekologicznych zwierząt lądowych,
  - 27 wzbogacanie gatunkowe zwierząt środowiska wodnego,
  - 28 poprawa warunków bytowania,
  - 29 utrata warunków bytowania,
- ⇒ krajobraz:
  - 30 utrata naturalnych wartości krajobrazu,
  - 31 poprawa ładu przestrzennego,
  - 32 ochrona zasobów przyrody,
  - 33 ochrona zasobów dziedzictwa kulturowego,
- ⇒ ludzie:
  - 34 zmniejszenie zagrożenia powodziowego, utraty zdrowia i życia oraz ograniczenie strat materialnych,
  - 35 poprawa standardów życia,
  - 36 obniżenie standardów życia,
  - 37 powstawanie odpadów przemysłowych i komunalnych,
  - 38 nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska.

W tabeli 8 zestawione zostały typowe oddziaływania według wydzielonych kryteriów, związane z określonym sposobem użytkowania niezależnie od położenia danego terenu, jak również związane z konkretnym położeniem terenu o danym sposobie użytkowania.

Tab. 8. Charakterystyczne oddziaływania na środowisko poszczególnych typów i rodzajów użytkowania

Projektowane kategorie terenu		Rodzaj wpływu na środowisko*	
		niezależnie od lokalizacji	w zależności od lokalizacji (dodatkowo)
U/MN	zabudowa mieszkaniowa i usługowa	7, 12, 13, 15, 22, 23, 29	1, 10, 33
MW	zabudowa wielorodzinna	7, 12, 13, 23, 30, 35	1, 10, 33
MN	zabudowa jednorodzinna	7, 23, 35	1, 10, 33
MN/U	zabudowa jednorodzinna i usługowa	7, 12, 13, 15, 23	20
RM	zabudowa zagrodowa	10, 22	20
U	usługi publiczne i komercyjne	1, 7, 12, 14, 15, 23	10, 30, 36
US	usług sportu i rekreacji	1, 7	10, 15
P	obiekty produkcyjne, składy, magazyny	7, 10, 12, 14, 17, 22, 23, 37, 38	30, 36
PG	eksploatacji górniczej	1, 4, 7, 14, 17, 23, 29, 37	2, 5, 18, 24, 30
ZC	cmentarze	10	36
W	zaopatrzenie w wodę	6	
K	odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	10, 14, 15	
E	zaopatrzenia w energię elektryczną		30
G	zaopatrzenia w gaz		38
O	gospodarka odpadami	10, 14, 15, 22	4
T	telekomunikacja		30
KGP, KG,	drogi i ulice główne	1, 7, 10, 14, 15, 17, 22,	2, 24

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO  
do projektu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukła

Projektowane kategorie terenu		Rodzaj wpływu na środowisko*	
		niezależnie od lokalizacji	w zależności od lokalizacji (dodatkowo)
KZ, KL		23, 26, 38	
KD, KDW, KP	drogi i ulice dojazdowe, wewnętrzne ciągi pieszo-jezdne	1, 7, 10, 14, 15, 17, 22, 23	2, 24, 26, 30
KU	urządzeń komunikacyjnych	7, 10, 14, 15, 22, 23	
ZP	zieleni urządzonej, parków	8, 11, 16, 25, 31	
ZL	lasy	3, 8, 11, 16, 32	
ZN	zielen ekologiczna i ochronna	3, 8, 16, 19	25
R/ZL	tereny rolne z możliwością zalesień	3, 8, 9, 11, 16, 19, 25, 28	
R	tereny rolne	8, 9, 16, 21, 22	
ZD	ogrody działkowe	8, 9, 16, 25	
RW	tereny gospodarki rybackiej	8, 9, 27	
WS	wody śródlądowe <sup>1</sup>	8, 27, 34	2, 5, 11, 12, 24, 26, 38

\* numeracja zgodna z listą oddziaływań zamieszczoną na stronie 41 i 42.

➔ **Ocena stanu funkcjonowania środowiska – przyrodnicze predyspozycje dla kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej**

Ocenę stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego gminy przeprowadzono w oparciu o „Ekofizjografię”. Punktem wyjścia było doprecyzowanie określenia pełnego spektrum funkcji przyrodniczych, jakie w tym terenie pełnią poszczególne obszary. Dokonana na tej podstawie waloryzacja (przyrodnicza) terenów umożliwiła wskazanie predyspozycji przyrodniczych właściwych dla poszczególnych obszarów i kształtujących funkcjonalno-przestrzenną strukturę tego terenu.

**A – Obszary predysponowane do rozwoju rolnictwa i osadnictwa**

Do tej kategorii terenów należą obszary położone w obrębie łagodnych stoków Pogórza Jasielskiego i Bukowskiego oraz w szerokich dnach dolin dopływów Jasiołki, a także niektóre fragmenty wysokich teras doliny Jasiołki położone poza zasięgiem zagrożenia powodziowego. Predyspozycje tych obszarów wynikają głównie z korzystnych warunków glebowych, ukształtowania terenu oraz ze stosunkowo korzystnych warunków klimatycznych, które sprzyjają zarówno rozwojowi osadnictwa jak i rolnictwa.

**B – Obszary predysponowane do rozwoju rolnictwa**

Położone są na wysokich terasach rzeki Jasiołki, gdzie występują dość duże kompleksy gleb III klasy bonitacyjnej (mady). Są to równocześnie obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, co stanowi przeciwwskazanie dla rozwoju osadnictwa.

<sup>1</sup> W wodach śródlądowych uwzględniono również budowę zbiornika wodnego w Jasiołce.

**C – Obszary predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych**

Obejmują te obszary, które ze względu na reżim ochrony nie mogą być bezpośrednio wykorzystywane gospodarczo. Do tej kategorii należą tereny położone w granicach Magurskiego Parku Narodowego, istniejących i projektowanych rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych oraz stanowisk dokumentacyjnych przyrody nieożywionej. Zasady udostępniania tych obszarów są określane w planach ochrony bądź też w aktach prawnych ustanawiających poszczególne formy przyrody.

**D – Obszary predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczych oraz do rozwoju gospodarki leśnej i niektórych dziedzin rolnictwa**

Do tej strefy należą obszary o wybitnych walorach przyrodniczych, objęte ochroną prawną, w tym Otulina MPN, Jaśliński Park Krajobrazowy, Obszar Krajobrazu Chronionego Beskidu Niskiego, a także obszary leśne, tereny przeznaczone do zalesienia, polany śródleśne i częściowo użytki rolne w sąsiedztwie lasów i z dużą ilością zadrzewień. Do tej kategorii zaliczono również kompleksy trwałych użytków zielonych o znaczeniu ekologicznym oraz koryta cieków wodnych wraz z ich otoczeniem oraz zadrzewieniami, które stanowią elementy biologicznej zabudowy dolin rzecznych.

**E – Obszary predysponowane do rozwoju powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych**

Tereny udokumentowanych złóż surowców mineralnych, którym eksploatacji powinna towarzyszyć sukcesywna rekultywacja terenów poeksploatacyjnych. W przypadku złóż kruszywa naturalnego zlokalizowanych w dolinie Jasiołki najważniejsze byłoby zagospodarowanie terenu po zakończeniu eksploatacji na cele zbiorników wodnych o charakterze rekreacyjnym.

**F – Obszary predysponowane do rozwoju osadnictwa i obiektów obsługi ruchu turystycznego**

Do tej kategorii zaliczono istniejące obszary osadnicze miejscowości położonych w beskidzkiej części gminy. Zaliczono tu również część użytków rolnych tych miejscowości położonych w sąsiedztwie terenów osadniczych.

**G – Obszary predysponowane do wykorzystania energii wiatru dla celów produkcji energii elektrycznej**

Obejmują niezabudowane i niezalesione wierzchowiny i stoki pasma wzniesień położonych na północ od drogi Dukła – Nowy Żmigród. Ze względu na warunki anemologiczne i ukształtowanie terenu występują tu potencjalnie najkorzystniejsze warunki dla wykorzystania energii wiatru.

**H – Obszary predysponowane do zagospodarowania na cele nierolnicze oraz nie związane z długotrwałym pobytem ludzi ze względu na zagrożenie ponadnormatywnym hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza i gleby**

Są to pasma terenu po obu stronach drogi krajowej nr 9 (trasa Miejsce Piastowe – Barwinek). Przyjęto orientacyjną szerokość tych pasm – po 50 m od krawędzi jezdni z każdej jej strony.



### ➔ **Potencjalne skutki dla środowiska i tendencje zmian**

Określenie potencjalnych skutków dla środowiska odnosi się do 43 projektowanych kategorii przeznaczenia terenów zapisanych w projekcie planu (tab. 4) oraz 4 stref (tab. 5), w obrębie których mogą występować ww. kategorie.

Opracowana macierz identyfikacyjna wskazuje, że uciążliwości wynikające z ustaleń planu dotyczą tylko części kategorii, jednak ich stopień oddziaływania nie będzie zawsze znaczący.

Pozytywne, jak i negatywne skutki dla środowiska przyrodniczego w wyniku realizacji ustaleń planu jest trudno określić, gdyż zależne one będą głównie od kolejności realizacji inwestycji infrastrukturalnych, takich jak budowy zbiornika na Jasiołce, drogi ekspresowej „S-19” (wybór wariantu), oczyszczalni ścieków i kanalizacji, budowy układu komunikacyjnego, skablowanie linii elektroenergetycznych itp.

Pewnych pozytywnych skutków można oczekiwać w odniesieniu do:

- ⇒ jakości poszczególnych elementów środowiska w wyniku:
  - pełnego skanalizowania terenu, w rozdzielczym systemie kanalizacji i zakazu odprowadzania ścieków do wód i ziemi, z terenów usługowych, składowych, baz transportowych oraz komunikacyjnych bez ich podczyszczenia. Dopuszcza się indywidualne oczyszczalnie ścieków oraz stosowanie bezodpływowych zbiorników do gromadzenia ścieków,
  - oparcia gospodarki odpadami na indywidualnym gromadzeniu i segregacji odpadów i zorganizowanym wywożeniu ich na gminne wysypisko odpadów,
  - stopniowej eliminacji uciążliwości lokalnych źródeł zanieczyszczenia powietrza poprzez wykorzystanie gazu do celów grzewczych oraz sukcesywną rezygnację ze stosowania jako źródła ciepła paliw stałych typu węgiel, koks,
  - dążenie do zwiększenia ogólnej lesistości, a zwłaszcza na terenach alimentacyjnych obszaru występowania wód mineralnych oraz osuwisk,
  - wykorzystania lokalnych warunków anemologicznych poprzez budowę siłowni wiatrowych,
  - przebudowy układu komunikacyjnego, co poprawi dostępność komunikacyjną, usprawni ruch oraz zmniejszy jego uciążliwość;
- ⇒ ochrony zdrowia i życia mieszkańców poprzez:
  - eliminację oddziaływań pola elektromagnetycznego od linii energetycznych oraz ze stacji transformatorowo-rozdzielczych, których lokalizację przewidziano w obiektach wolnostojących oraz modernizację sieci średniego i niskiego napięcia,
  - oparcie zaopatrzenia w wodę na bazie zbiorczych i lokalnych systemów wodociągowych funkcjonujących na podziemnych ujęciach wód;
- ⇒ krajobrazu i ład przestrzennego, przez:
  - korzystną zmianę z punktu widzenia ochrony i kształtowania krajobrazu w wyniku porządkowania przestrzeni,
  - uporządkowanie sposobu lokalizacji zabudowy, zwiększenie powierzchni działek z określeniem wielkości powierzchni biologicznie czynnych oraz parametrów budynków;
- ⇒ ochrony zasobów przyrody i kultury:
  - uwzględnienie na terenie Magurskiego Parku Narodowego oraz jego otuliny, Jaśliskiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego obowiązujących rygorów i wymagań wynikających z ich utworzenia,

- ochrony pomników przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk archeologicznych i obiektów zabytkowych,
- wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej i archeologicznej.

Negatywnych skutków można oczekiwać w odniesieniu do:

⇒ jakości poszczególnych elementów środowiska:

- wzrost zanieczyszczeń powietrza przez „niską emisję”. Brak możliwości w chwili obecnej całkowitego wyeliminowania węgla i koksu jako źródła energii spowoduje wzrost poziomu zanieczyszczeń na tym obszarze. Prognozowany wzrost zanieczyszczeń powietrza z uwzględnieniem liczby ludności stałej i turystów sezonowych, realizacji nowej zabudowy zgodnie z wyznaczonymi terenami oraz nowych źródeł zanieczyszczeń komunikacyjnych wyniesie od 30% do 70% w stosunku do stanu aktualnego. W skali całego terenu pogorszenie się jakości powietrza będzie stosunkowo niewielkie i nie spowoduje stałych bądź długookresowych przekroczeń wartości dopuszczalnych,
- wzrost poziomu hałasu. Głównymi źródłami hałasu będzie ruch pojazdów, który jest zróżnicowany i zależny od dostępności układu komunikacyjnego.

Najwyższe poziomy hałasu przekraczające wartości dopuszczalne spodziewane są na projektowanej drodze ekspresowej „S-19”. Realizacja tej inwestycji wymagać będzie uwzględnienia w projekcie budowy ekranów akustycznych w rejonach zabudowy mieszkaniowej, mimo określenia w projekcie planu nieprzekraczalnych linii zabudowy w odległości 50 m od osi drogi.

Ze względu na występujące uciążliwości otoczenie drogi stanowi potencjalny obszar ograniczonego użytkowania. Dokładne określenie przestrzennego zasięgu takiego obszaru wymaga opracowania raportu oddziaływania na środowisko.

W chwili obecnej również wzdłuż istniejącej drogi KG przekraczane są wartości dopuszczalne (71 dB – Raport..., PIOŚ 1997). Można się spodziewać, że poziom hałasu komunikacyjnego na odcinku drogi przebiegającym przez teren gminy, przy braku realizacji drogi „S-19” będzie wyższy o ok. 2-3 dB.

Przeciętny poziom hałasu wzdłuż dróg KG i KZ będzie wyższy o ok. 3-5 dB. Na pozostałej sieci dróg (KL) obsługujących poszczególne zespoły zabudowy, natężenie ruchu wyniesie do 50 poj./h i nie będzie powodować istotnego wpływu na poziom hałasu.

Źródłem hałasu w ciągu całej doby będą również siłownie wiatrowe, a o poziomie hałasu decydować będzie prędkość wiatru.

⇒ zmiany stanu poszczególnych elementów środowiska:

- zmniejszenie wielkości powierzchni biologicznie czynnej na działce (i w skali całego terenu) przez trwałe przykrycie powierzchni gruntu,
- zmniejszenie naturalnego zasilania wód podziemnych poprzez infiltrację wód opadowych, a zwiększenie odpływu powierzchniowego i parowania z powierzchni szczelnych,
- lokalizację w miejscowości Olchowiec bezpośrednio przy granicy Magurskiego Parku Narodowego terenów usług turystyki (U4), w ramach których mogą powstać obiekty obsługi ruchu turystycznego, zabudowy pensjonatowej i letniskowej oraz drogi i parkingi,

- w trakcie prac ziemnych zmiany składu mechanicznego gruntu przez przemieszanie warstw, zmiany lub zaburzenia składu fizykochemicznego, możliwość zanieczyszczenia gleby,
- potencjalna możliwość uaktywnienia się ruchów masowych,
- częściowe ograniczanie przepływu wód powodziowych w terenach U/MN(Z), MN(Z), MN/U(Z).

⇒ nadzwyczajnych zagrożeń środowiska:

Realizacja ustaleń planu nie będzie źródłem nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska. Powstać one mogą jedynie w przypadku:

- katastrofy lub wypadku samochodowego o charakterze nadzwyczajnego zagrożenia. Skutki dla tego obszaru będą istotne, a w skrajnym przypadku nieodwracalne. Potencjalnie największe zagrożenie występuje wzdłuż drogi Miejsce Piastowe – Dukla – Barwinek, zwłaszcza na mostach i skrzyżowaniach dróg,
- przerwania zapory projektowanego zbiornika na Jasiołce.

**Tereny zagrożone powodzią** – znajdują się w dolinie Jasiołki i obejmują zabudowania wsi Wietrzno położone po południowo-wschodniej stronie drogi do Dukli oraz przy przecinającej dolinę Jasiołki drodze do Kopalni Równe. Zagrożone są także niżej położone zabudowania na północno-zachodnim krańcu Cergowej oraz przysiółki Pod Skalą i Popardy. W południowo-zachodniej części Cergowej zagrożony jest przysiółek Zarszyn i niektóre zabudowania przysiółka Zakluczyn. W terenie zalewowym położone także niektóre zabudowania Lipowicy. Dalej na południe ze względu na znacznie mniejszą gęstość zaludnienia i małą intensywność zabudowy w terenach zalewowych znajdują się jedynie nieliczne zabudowania Trzciany i Tylawy (wg danych Wydziału Zarządzania Kryzysowego Podkarpackiego UW).

Powodzie w obszarach górskich charakteryzują się dużą i gwałtowną dynamiką. Obfite opady o charakterze nawalnym lub rozlewnym lub gwałtowne roztopy powodują, że przybór wód w potokach następuje w bardzo krótkim czasie, a czas ich trwania zależy od długości opadów.

Bezpośredni wpływ na kształtowanie się fali powodziowej w zlewniach górskich, a zwłaszcza w obszarach źródłiskowych, ma rzeźba terenu (np. nachylenia stoków) oraz jej zalesienie, które w znacznym stopniu redukuje ilość wody odprowadzanej do potoku. Na obszarze objętym planem projektowane przeznaczenie terenów położonych w strefie zagrożonej zalewami obejmuje: tereny rolne, leśne, przeznaczone do zalesienia i tylko częściowo usług, sportu i rekreacji oraz zabudowy zagrodowej. Taki sposób zagospodarowania w znacznym stopniu eliminuje powstawanie zagrożeń dla mieszkańców, a dopuszczenie zabudowy w obszarze U/MN(Z), MN(Z), MN/U(Z), RM(Z) i U(Z) wymaga stosowania dodatkowych rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych.

Nieregularność przepływów Jasiołki i jej dopływów spowodowała, że na terenie miejscowości Trzciana od wielu lat planowana jest budowa zbiornika retencyjnego. Zapora tego zbiornika miałaby się znajdować w km 45+200 biegu rzeki, powierzchnia zalewu przy maksymalnym poziomie piętrzenia 386 ha, a całkowita pojemność zbiornika 47,7 mln m<sup>3</sup>, zaś pojemność powodziowa 9.25 mln m<sup>3</sup>. Budowa zbiornika przyczyni się w istotnym stopniu do redukcji zagrożenia powodziowego w dolinie Jasiołki poniżej zbiornika.

**Tereny osuwisk** – skały fliszowe ze względu na naprzemianległe występowanie piaskowców i łupków są szczególnie podatne na występowanie ruchów osuwiskowych. W związku z powyższym osuwiska występują dość powszechnie na terenie całej gmi-

ny. Bez względu na obecną intensywność zachodzących procesów (osuwanie, spelzwanie) stanowią one zawsze potencjalne zagrożenie dla obiektów budowlanych.

Uaktywnienie tych procesów może nastąpić w wyniku:

- dodatkowego obciążenia stoku nowymi obiektami budowlanymi, które obecnie wykonywane są głównie z bardzo dużym udziałem ciężkich materiałów np. beton, cegła,
- wykonywania głębokich wykopów pod fundamenty, co często prowadzi do zawodnienia podłoża,
- niwelacji terenu i kształtowania nowych skarp i nasypów,
- wycinki lasów, zadrzewień śródpolnych, krzewów, które pełnią rolę stabilizacyjną stoków,
- podcinania stoków przez nieuregulowane potoki i erozyjną działalność wody opadowej (splukiwanie).

Przykładem bardzo gwałtownego osuwiska było osuwisko powstałe w 1957 roku nad Lipowicą w związku z eksploatacją piaskowca cergowskiego w tamtejszym kamieniołomie. Jęzor osuwiska zatarasował wówczas drogę Dukla – Barwinek. Kolejne osuwiska w tym samym rejonie miały miejsce w latach 1964, 1970, 1972 i 1973. Z kolei najświeższe duże osuwisko powstało w 2000 roku na terenie leśnym na wschód od Chyrowej [M-5]. W projekcie planu, na obszarach zinwentaryzowanych osuwisk znajdują się tereny leśne. Potencjalnie do nowych terenów osuwiskowych należy zaliczyć obszar wokół projektowanego zbiornika na Jasiołce, na którym w wyniku wycinki drzew oraz podniesienia poziomu zwierciadła wody powstaną korzystne warunki do uruchomienia procesów osuwiskowych.

### **3. Ocena tendencji zmian w środowisku przyrodniczym powodowanych brakiem lub zaniechaniem realizacji projektu planu**

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniający zasadnicze potrzeby oraz problemy funkcjonowania i rozwoju obszaru którego dotyczy, wielostronnie konsultowany społecznie i uzgadniany, został opracowany, m.in. dla wskazania możliwości i sposobów rozwiązania tych problemów.

Dalsze działania w tej sprawie powinny zaowocować realizacją przyjętego projektu planu, ale możliwe są jeszcze dwa inne scenariusze dotyczące projektu mpzp. We współczesnych złożonych warunkach ekonomiczno-społecznych, przedkładany projekt mpzp, z rozmaitych przyczyn, może pozostać niezrealizowany. Możliwy jest także scenariusz przerwania lub zaniechania dalszej realizacji projektu planu.

Poniżej, w tab. 8, przedstawiono ocenę tendencji zmian jakie na obszarze objętym mpzp mogą zaistnieć w przypadku braku lub zaniechania realizacji projektu planu. Ocenia się, iż zmiany zaistniałe w powyższych przypadkach, w różnym horyzoncie czasowym, mogą przybierać charakter zmian korzystnych lub niekorzystnych.

Uwarunkowane to jest przede wszystkim wielkością i/lub czasem oddziaływania jakiegoś czynnika/procesu, na rozpatrywane np. elementy środowiska przyrodniczego.

Taki czynnik lub proces może posiadać charakter naturalny i przebiegać zgodnie z prawami natury. Może mieć charakter antropogeniczny wynikający, m.in. z doraźnych działań człowieka, zazwyczaj bez uwzględniania naturalnych procesów zachodzących w przyrodzie.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO  
do projektu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla

Tab. 9. Ocena tendencji zmian w środowisku wywołanych brakiem lub zaniechaniem realizacji projektu mpzp

MOŻLIWE ZMIANY (TENDENCJE)	
KORZYSTNE	NIEKORZYSTNE
<b>ELEMENTY I CZYNNIKI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO</b>	
RZEŻBA TERENU – OSUWISKA	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• uruchomienie naturalnego łańcucha sukcesji roślinności, w warunkach zbliżonych do naturalnych na terenach <b>osuwisk</b> nieustabilizowanych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• nasilenie procesów erozji w wyniku eksploatacji żwirów z koryt rzek, surowców skalnych oraz wycinki drzew dla potrzeb budownictwa,</li> <li>• intensyfikacja procesów osuwiskowych, wskutek czynników naturalnych lub m.in. niekontrolowanej zabudowie – na osuwiskach nieutrwalonych i nie poddawanych zabezpieczeniu geotechnicznemu</li> </ul>
WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• uruchomienie naturalnego łańcucha sukcesji roślinności w warunkach bliskich naturalnym na <b>obszarach zalewowych</b> i objętych erozją wodną</li> <li>• renaturalizacja koryt cieków wodnych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wzrost powierzchni <b>terenów narażonych na zalania powodziowe</b> – z przyczyn naturalnych i/lub skutkiem niekontrolowanej zabudowy, opóźnień w pracach hydrotechnicznych itp.,</li> <li>• nasilenie <b>erozji wodnej</b> w potokach,</li> <li>• zagrożenia dla <b>stref źródlisk</b>,</li> <li>• <b>zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych</b> wskutek braków w realizacji infrastruktury technicznej (wodociągi, kanalizacja)</li> <li>• wystąpienie potencjalnych warunków umożliwiających powstawanie <b>zanieczyszczeń stref ochronnych ujęć wód pitnych</b>,</li> <li>• zagrożenie zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych w <b>strefie zbiornika GZWP</b></li> </ul>
POWIETRZE	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wzrost poziomu <b>zanieczyszczeń powietrza</b> przy realizacji obiektów uciążliwych dla środowiska (m.in. przemysłowych, rzemieślniczych, usługowych itp.)</li> </ul>
LEŚNICTWO I ROLNICTWO	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zagrożenia dla <b>funkcji ochronnych lasów</b> nadmierną eksploatacją drzewostanów, m.in. przy naruszeniu zakładanego zrównoważonego użytkowania lasu,</li> <li>• przy zaniechaniu przewidzianych <b>zalesień gruntów</b> brak możliwości wzrostu powierzchni terenów zalesionych,</li> <li>• potencjalna możliwość ekspansji rolnictwa powyżej naturalnej <b>granicy rolno-leśnej</b>,</li> <li>• nasilenie się procesów erozji gleb</li> </ul>
CIĄGI EKOLOGICZNE	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>przerwanie ciągów ekologicznych</b> wskutek zintensyfikowania skali rozproszenia zabudowy zagrodowej i letniskowej</li> </ul>
KRAJOBRAZ	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>degradacja</b> lub utrata wysokich <b>walorów krajobrazowych</b> wskutek niekontrolowanego rozwoju osadnictwa i zabudowy zagrodowej i letniskowej</li> </ul>

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO  
do projektu Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dukla

<b>TURYSTYKA</b>	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• brak warunków dla rozwoju ogólnej <b>bazy turystyczno-rekreacyjnej</b>,</li> <li>• ograniczenie lub utrata warunków dla rozwoju i promocji <b>agroturystyki</b></li> </ul>
<b>ODPADY</b>	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• nasilenie powstawania nowych „dzikich wysypisk” <b>odpadów</b> na terenie gminy</li> </ul>
<b>POZOSTAŁE CZYNNIKI</b>	
<b>ZDROWIE</b>	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• potencjalne <b>zagrożenie zdrowia</b> i życia mieszkańców wskutek nasilenia wystąpienia zsuwów mas ziemi i/lub powodzi</li> </ul>
<b>OSADNICTWO I SFERA SPOŁECZNA</b>	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zagrożenie dla elementów <b>dziedzictwa kulturowego</b> wskutek braku prawnej ochrony obiektów zabytkowych,</li> <li>• niedostosowanie budownictwa do miejscowych tradycji odnośnie budulca, wzorów itp.,</li> <li>• <b>degradacja ładu przestrzennego</b> sołectwa przez brak stosowania odpowiednich zaleceń odnośnie sposobu realizacji zabudowy osadniczej</li> </ul>
<b>INFRASTRUKTURA TECHNICZNA</b>	
	<ul style="list-style-type: none"> <li>• obniżenie <b>standardów jakości warunków życia</b> lokalnej społeczności skutkiem niedorozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej,</li> <li>• wzrost nakładów na <b>infrastrukturę techniczną</b> (w tym drogi, wodociągi, kanalizacja, teletechnika, elektroenergetyka, gazownictwo itp.) wskutek ewentualnych zniszczeń przez osuwiska i powodzie</li> </ul>

Z tab. 9 wynika, że na obszarach objętych projektem planu, brak lub zaniechanie realizacji planu, może powodować wystąpienie (zapewne w różnym miejscu, czasie i nasileniu) większej ilości zjawisk o charakterze niekorzystnym niż zmian o charakterze korzystnym.

Brak realizacji projektu planu jest tendencją możliwą do zaistnienia i wysoce niebezpieczną, prowadzącą do stopniowej degradacji ogółu warunków życia i pracy społeczności lokalnej.

#### **4. Ocena zgodności ustaleń projektu planu w zakresie rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych oraz aspektów prawnych dotyczących ochrony środowiska**

##### **➤ Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego i krajobrazu**

W ustaleniach projektu planu uwzględniono szereg zasad obowiązujących na obszarze Gminy Dukla, a dotyczących poszczególnych zagadnień związanych z ochroną środowiska przyrodniczego.

##### **Wody powierzchniowe i podziemne**

- ochrona, odtwarzanie zniszczonej i wprowadzanie nowej obudowy biologicznej cieków wodnych,
- budowa filtrów biologicznych usytuowanych wzdłuż cieków wodnych dla ochrony środowiska wodnego,
- konsekwentne przestrzeganie ograniczenia stosowania zabiegów agrokemicznych i intensywnego nawożenia gruntów położonych w bezpośredniej strefie cieków wodnych,
- zakaz stosowania w gospodarce wodno-ściekowej, rozwiązań technicznych powodujących spływ i migrację ścieków do wód powierzchniowych i gruntu,
- zakaz odprowadzania wód opadowych i nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do gruntu,
- wyposażenie wszystkich obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi, w kanalizację sanitarną i opadową.

##### **Ochrona przestrzeni i środowiska przed lokalizacją uciążliwych obiektów**

- zakaz lokalizacji inwestycji szczególnie szkodliwych i uciążliwych dla środowiska i zdrowia ludzi (zgodnie z przepisami szczególnymi), jako zapobieganie powstawaniu nowych źródeł zanieczyszczeń i zagrożeń.

##### **Grunty orne**

- ochrona gleb ornych w klasie III i pochodzenia organicznego,
- ochrona zwartych kompleksów rolnych przed ich fragmentacją lub rozdrobnieniem,
- akceptacja przebiegu granicy rolno-leśnej oraz poszerzenie zasięgu terenów przeznaczonych pod zalesienia, w grupie gruntów słabych użytków rolnych lub nieużytków,
- działania dla utrwalenia granicy rolno-leśnej i kształtowania zbiorowisk okrajkowych w strefie ekotonu,
- przeciwozyjna ochrona gruntów w obszarach osuwiskowych i podatnych na erozję, poprzez wprowadzanie zieleni trwałej i zwięzłej – głównie zakrzewień, zakrzewień lub runi łąkowej.

##### **Gospodarka leśna**

- dolesienia i zalesienia, z pełnym dostosowaniem składu gatunkowego lasów do miejscowego typu siedliska,
- ochrona zakrzewień i zadrzewień śródpolnych pełniących bardzo ważne funkcje ekologiczne w środowisku terenów otwartych.

### **Dziedzictwo przyrodnicze**

- zabezpieczenie walorów i stanu przyrody oraz biologicznych funkcji terenów przyrodniczo cennych, szczególnie przez objęcie statusem ochronnym terenów Magurskiego Parku Narodowego wraz z otuliną, Jaślickiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego, specjalnego obszaru ochrony (SOO) wchodzącego w skład Ostoi Magurskiej Sieci Natura 2000, pomników przyrody,
- ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych lub sięgaczy ekologicznych, szczególnie wzdłuż cieków wodnych, tworzenie nowych korytarzy.

### **Gospodarowanie w środowisku**

- zachowanie istniejących zbiorowisk i form zieleni, zakrzewień i zadrzewień wzdłuż dróg oraz cieków,
- przestrzeganie zasady pilnego zastępowania usuwanych drzew, przez nasadzenia nowych,
- w zadrzewieniach przydrożnych, terenach eksponowanych krajobrazowo i w obszarach przestrzeni publicznej, respektowanie zakazu wycinki drzew w wieku powyżej 20 lat,
- zakaz odwadniania zboczy przez melioracje systematyczne i zastępowanie ich przede wszystkim fitomelioracjami,
- w trakcie wszelkich prac ziemnych, zdejmowanie warstwy próchnicznej gleby, troskliwa jej ochrona i wykorzystanie w działaniach rekultywacyjnych oraz dla kształtowania nowych terenów zieleni niskiej,
- konsekwentna likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów,
- składowanie odpadów stałych wyłącznie w miejscach specjalnie przystosowanych do tego celu.

### **Zagospodarowanie turystyczne**

- aktywizacja turystyczna i wypoczynkowa (m.in. agroturystyki), z gwarancją zachowania najcenniejszych walorów i ochroną dziedzictwa przyrodniczego.

### **➔ Ochrona dziedzictwa kulturowego**

W ustaleniach projektu planu uwzględniono problemy związane z ochroną wartości kulturowych:

- zachowanie i konserwacja istniejących zabytków i cennych obiektów architektonicznych, zgodnie z zaleceniami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków,
- w miejscach występowania zabytków archeologicznych, prowadzenie wszelkich prac ziemnych musi być poprzedzone przeprowadzeniem badań sondażowych, a w razie potrzeby, warunków dla stałego nadzoru archeologicznego,
- zakaz wznoszenia budynków niezharmonizowanych z istniejącą na sąsiednich działkach tradycyjną zabudową, w dobrym stanie technicznym.



## **5. Określenie i ocena możliwości minimalizacji negatywnych skutków oddziaływania (projektu planu) na środowisko**

Należy ocenić, że ustalenia wynikające z projektu planu nie wskazują wystąpienia negatywnych skutków oddziaływania na środowisko, w szerokim zakresie problemów. Zmiany stanu dotychczasowego, w wyniku realizacji ustaleń projektu planu mogą, w niewielkim stopniu dotyczyć:

### **Przewidywany wzrost powierzchni terenów zabudowanych przez mieszkalnictwo i trwałe nawierzchnie**

Trwałe przykrycie powierzchni gruntu zabudową różnego typu może powodować następujące skutki:

- zmniejszenie wielkości powierzchni biologicznie czynnej danej działki (i sumarycznie w skali całej gminy),
- zmniejszenie lub ograniczenie naturalnego zasilania wód podziemnych przez retencję wód opadowych i zwiększenie odpływu powierzchniowego, z powierzchni szczelnych;

#### **minimalizacja skutków**

- ograniczenie do niezbędnego minimum powierzchni trwale zajętej i szczelnie przykrytej,
- zapewnienie wprowadzenia okrywowej roślinności niskiej i wysokiej na wszystkich odkrytych powierzchniach gruntów, dla zwiększenia ogólnej retencji wodnej,
- zebranie i zabezpieczenie warstwy humusowej gleby oraz jej właściwe wykorzystanie dla celów rekultywacyjnych.

### **Strefa terenów osuwisk**

Wyznaczone zostały tereny osuwisk, w których nie dopuszcza się wznoszenia nowej i rozbudowy istniejącej zabudowy, a strefie zagrożonej ruchami osuwiskowymi, wznoszenia obiektów wymaga ustalenia geotechnicznych warunków posadowienia obiektów budowlanych.

### **Warunki geologiczno-inżynierskie**

Podłoże budowlane stanowią utwory skalne fliszu karpackiego, na których występują pokrywy koluwalne i deluwialne. Jedynie w dnach dużych dolin występują pokrywy czwartorzędowe piaszczysto-żwirowe. Obszary te są tradycyjnymi terenami dla budownictwa. Warunki posadowienia obiektów zależą od stopnia podatności gruntu na powstawanie grawitacyjnych ruchów masowych oraz od nachylenia stoków i właściwości technicznych gruntów.

Najmniej korzystne warunki dla budownictwa cechują tereny o większych spadkach (powyżej 12%), a także stoki i zbocza o stwierdzonych predyspozycjach do powstawania masowych ruchów grawitacyjnych w podłożu których skałą dominującą są łupki i margle, dające w wyniku wietrzenia zwietrzelinę ilastą. Utrudnia to swobodną infiltrację nadmiernych ilości wody opadowej i napływającej powierzchniowo z obszarów wyżej położonych. Szczególnie zagrożonymi dla budownictwa są obszary czynnych osuwisk i innych ruchów grawitacyjnych gruntu.

Potencjalnie najbardziej narażone na powstawanie osuwisk są obszary występowania pokrywy koluwalnych.

Proste warunki gruntowe mogą występować na stosunkowo niewielkich fragmentach obszaru gminy głównie na wysokich terasach Jasiołki i w szerokim obniżeniu w miejscowości Cergowa i Jasionka. Na większości obszaru gminy należy się liczyć z występowaniem złożonych warunków gruntowych ze względu na występowanie gruntów zmiennych genetycznie i litologicznie. Skomplikowane warunki gruntowe będą występować na terenach zagrożonych osuwaniem, a także mogą pojawić się w strefach uskoków przecinających struktury fałdowe w związku z występowaniem nieciągłych deformacji górotworu.

Biorąc pod uwagę obecne wymagania i standardy obowiązujące w budownictwie, należy wskazać na potrzebę uzyskania bliższych danych o stanie i warunkach zachowania stateczności podłoża gruntowego podczas wydawania decyzji o posadowieniu budynków na terenach, w których dominującym podłożem są gliny i inne utwory deluwialne.

### **Erozyjne zagrożenie gleb**

Urozmaicona rzeźba terenu, rodzaj i głębokość gleb oraz sposób użytkowania gruntów ornych powodują, że grunty rolne w znacznym stopniu zagrożone są erozją gleb.

Postuluje się wdrożenie systemu działań przeciwoerozyjnych, w tym m.in.:

- zalesienie użytków rolnych o najwyższym stopniu zagrożenia erozyjnego (spadki powyżej 20°),
- transformacja gruntów ornych na trwałe użytki zielone na terenach o spadkach 10-20°,
- utrzymanie i rozwijanie istniejących zadrzewień śródpolnych,
- stosowanie agrotechniki i płodozmianu przeciwoerozyjnego.

Wdrożenie zabiegów przeciwoerozyjnych, zwłaszcza odpowiedniej agrotechniki, zdecydowanie utrudnia istniejące rozdrobnienie terenów rolnych. Równocześnie jednak nieodłącznie związana z rozdrobnioną strukturą terenów rolnych duża liczba często zadrzewionych miedz, stoków sterasowanych itp., powoduje lokalnie ograniczenie zagrożenia erozyjnego.

### **Użytkowanie gruntów leśnych i rolnych**

Przewidywane w projekcie planu liczne działania z zakresu gospodarowania zasobami leśnymi oraz ogólnego wzrostu lesistości terenów, obejmują:

- zalesienia obszarów osuwisk i słabych użytków rolnych,
- zabudowę biologiczną cieków,
- ochronę lokalnych korytarzy ekologicznych,
- prawidłowe kształtowanie zbiorowisk roślinnych granicy rolno-leśnej.

Działania te:

- wpływają korzystnie na ogólny bilans powierzchni biologicznie czynnej obszaru i wielkość zasobów zieleni danego terenu,
- sprzyjają prawidłowemu kształtowaniu biologicznej struktury terenu i wzbogacają jego zróżnicowanie ekologiczne,
- przyczyniają się do zachowania dotychczasowej różnorodności biologicznej, a także jej wzbogacenia w opisywanym terenie.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że na coraz to nowych terenach zaznacza się proces porzucania uprawy, zwłaszcza gruntów ornych. Prowadzi to do powstania rozległych powierzchni odłogów, lub w miejsce dawnych gruntów ornych, ekstensywnie użytkowanych użytków zielonych.

## **6. Zalecenia wynikające z ustaleń planu pozwalające na eliminację lub ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko**

W wyniku prognozy, dla potrzeb wydawania decyzji o warunkach zabudowy oraz pozwoleń na budowę, należy przestrzegać następujących zaleceń:

- na całym terenie wprowadzić nakaz stosowania przez podmioty gospodarcze takich rozwiązań technicznych i technologicznych, które wyeliminują szkodliwe oddziaływanie na środowisko: emisji zanieczyszczeń gazowych, pyłów, odorów, hałasu oraz wprowadzanie do kanalizacji toksycznych i korozyjnych ścieków lub gromadzenie uciążliwych i niebezpiecznych odpadów,
- zakaz stosowania w nowych obiektach kotłowni i palenisk na paliwo stałe oraz sukcesywne eliminowanie kotłowni na paliwo stałe w istniejących obiektach,
- zakaz lokalizacji składów i magazynów materiałów sypkich (pyłących) na terenie lub w pobliżu zabudowy mieszkaniowej,
- uporządkowanie gospodarki odpadami poprzez ustalenie:
  - selekcji i gromadzenia odpadów w miejscach wyznaczonych oraz wywożenie ich i utylizacja zgodnie z systemem przyjętym w gospodarce komunalnej gminy,
  - w przypadku powstawania odpadów niebezpiecznych, które ze względu na skład chemiczny, biologiczny i inne właściwości stanowią zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi bądź środowiska, należy określić miejsce czasowego ich składowania oraz obowiązek ich utylizacji w zakładach przerobczych,
- zakaz lokalizowania, na terenach przeznaczonych do zabudowy, nowych obiektów budowlanych bez poprzedzającego lub równoczesnego z zabudową realizowania sieci infrastruktury technicznej (woda, kanalizacja, energia elektryczna),
- w przypadku powstawania ścieków technologicznych powinny one być podczyszczane do wskaźników (parametrów) określonych przez właściciela sieci kanalizacyjnej,
- stosowane czasowo w systemie kanalizacji indywidualnej zbiorniki bezodpływowe na ścieki powinny posiadać atest szczelności,
- zakaz wykorzystywania studni po zakończeniu ich eksploatacji, jako zbiorników na odpady lub ścieki,
- dla nowych ujęć wód podziemnych:
  - wyznaczenie i zabezpieczenie strefy ochronnej bezpośredniej i pośredniej,
  - uzyskanie dla ujęć wierconych pozwolenia wodnoprawnego na pobór wody z ustaleniem wielkości poboru wody,
  - ustalenie zasięgu leja depresyjnego oraz skutków jakie wywoła dla środowiska obniżenie się zwierciadła wody,
- w przypadku budowy elektrowni wiatrowych, dla lokalizacji wież, należy wykonać studium krajobrazowe pozwalające na minimalizację obniżenia lub utraty wartości i walorów krajobrazowych zarówno w najbliższym otoczeniu jak i dalekich planów,

- przed wydaniem pozwolenia na ewentualną przyszłościową rozbudowę istniejącego cmentarza należy:
  - przeprowadzić szczegółowe badania i opracować dokumentację hydrogeologiczną warunków gruntowo-wodnych, w tym kierunek spływu wód powierzchniowych i podziemnych,
  - określić wysokość występowania zwierciadła wody gruntowej, które powinno być nie wyżej niż 2,5 m poniżej poziomu terenu,
  - sprawdzić zawartość gruntu na węglan wapnia,
  - w promieniu 500 m od granicy cmentarza wykluczyć lokalizację zbiorników wodnych służących jako źródło zaopatrzenia sieci wodociągowej w wodę do picia i potrzeb gospodarczych,
  - w odległości 150 m od granicy cmentarza wykluczyć lokalizację studni i ujęć wody,
- maksymalna ochrona istniejących zadrzewień i zakrzewień oraz zakaz ich wycinki, a w przypadku konieczności realizacja nasadzeń kompensacyjnych,
- trasy i szlaki turystyczne należy wyposażyć w pojemniki na odpady celem zabezpieczenia terenu przed zanieczyszczeniem.

Z analizy ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika, że w stosunku do dotychczas obowiązującego planu ww. zapisy nie wprowadzają zmian i przesądzeń, które mogłyby negatywnie oddziaływać na środowisko przyrodnicze i kulturowe. Zapisy zawarte w projekcie ustaleń planu nie będą stwarzać zagrożeń dla zasobów środowiska i pozwolą na dotrzymanie warunków jego ochrony.

## VI. WNIOSKI

- Przedstawione w projekcie uchwały ustalenia zagospodarowania przestrzennego odpowiadają zasadom i ustaleniom zawartym w dotychczasowym miejscowym planie ogólnym zagospodarowania gminy oraz uwarunkowaniom wynikającym ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
- Ustalenia zawarte w projekcie planu stwarzają możliwość zagospodarowania terenu dla potrzeb związanych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, rozwojem usług turystycznych i sportowo-rekreacyjnych przy ograniczonym wpływie na środowisko przyrodnicze.
- W odniesieniu do zagospodarowania terenów projekt uchwały określa zakazy, nakazy oraz dopuszczenia dla poszczególnych funkcji uwzględniając wymagania ochrony środowiska.
- Realizacja zabudowy mieszkaniowej oraz obiektów usług na terenach:
  - zagrożonych wylewami i podtopieniami wymaga stosowania dodatkowych rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych,
  - objętych ruchami masowymi uwarunkowana jest wynikami badań geotechnicznych.
- W zakresie projektu ustaleń miejscowego planu pozytywnie ocenia się:
  - szczegółowe wymagania dla zabudowy mieszkaniowej dotyczące kubatury, wysokości,
  - zróżnicowanie form zagospodarowania wydzielonych obszarów,
  - zasady obsługi w zakresie infrastruktury technicznej minimalizujące negatywne oddziaływania proponowanego zagospodarowania. Szczególnie przewidywane rozwiązania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej spełniają wymogi ochrony wód powierzchniowych i podziemnych,
  - likwidację bezpośredniego odprowadzania ścieków do wód, co wpłynie bezpośrednio na poprawę jakości wody,
  - wyłączenie z możliwości zabudowy terenów czynnych osuwisk,
  - zwiększenie lesistości terenu,
  - ochronę walorów krajobrazu i dóbr kultury.
- W zakresie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze wystąpią nieuniknione skutki:
  - uszczelnienie powierzchni gruntu spowoduje zmiany w obiegu wody, zmniejszenie zasilania wód gruntowych, zwiększenie spływu powierzchniowego,
  - prognozuje się niewielkie pogorszenie warunków akustycznych, a głównym źródłem hałasu będzie układ komunikacyjny. Strefa uciążliwości ograniczy się z reguły do linii zabudowy,
  - wzrost poziomu zanieczyszczeń powietrza pochodzących z ogrzewania budynków.
- Wyniki prognozy wskazują na potrzebę uwzględnienia dodatkowych ograniczeń i zaleceń wynikających zarówno z funkcji wyznaczonych w planie, jak i analizy poszczególnych elementów środowiska, a mianowicie:
  - na całym terenie wprowadzić ograniczenia dla działalności gospodarczej, w wyniku której byłyby emitowane do atmosfery zanieczyszczenia gazowe, pyłowe, odory, hałas oraz wprowadzane do kanalizacji toksyczne i korozyjne ścieki lub gromadzone uciążliwe odpady,

- decyzje o warunkach zabudowy powinny zawierać warunki korzystania ze środowiska zapewniające dotrzymanie standardów jakości życia mieszkańców,
- realizacja ustaleń planu wymaga od władz Gminy podjęcia wyprzedzająco inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej, a zwłaszcza budowy systemu kanalizacyjnego, rozwiązań komunikacyjnych, w celu ochrony zasobów środowiska przyrodniczego.

## LITERATURA

- Alexandrowicz Z., Poprawa D., 2000, *Ochrona georóżnorodności w Polskich Karpatach*. PIG Warszawa.
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31 XII 2002*. PIG Warszawa 2003.
- Hess M., 1965, *Piętra klimatyczne w Polskich Karpatach Zachodnich*. Zeszyty Naukowe UJ, Prace geogr. z. 11, UJ Kraków.
- Internet – Natura 2000.
- Kleczkowski A. S., 1990, *Mapa obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) w Polsce wymagających szczególnej ochrony 1:500 000*. Instytut Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej AGH Kraków.
- Kondracki J., 2000, *Geografia regionalna Polski*. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
- Krzywina W., Sokołowski A., 1977, *Wody Mineralne Województwa Krośnieńskiego* [w:] *Problemy Uzdrawiskowe* z. 5/6 (115/116).
- Liro A., 1995, *Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska*. Fundacja IUCN Poland Warszawa.
- Soliński I., Solińska M., 1997, *Opłacalność wykorzystania energii wiatru w południowo-wschodnim rejonie Polski* [w:] *Materiały z seminarium nt. Efekty ekologiczne, energetyczne i ekonomiczne wykorzystania energii odnawialnej*. Centrum PPGSMiE Kraków.
- Stan Środowiska w Województwie Podkarpackim w 2000 i 2001 roku*. Bibl. Mon. Środ. WIOŚ, Rzeszów 2001, 2002.